

FELIX
NOVUS ANNUS

A

R. P. TOBIA LOHNER S. J.

IN XENIUM

D. D.

DILINGANÆ ACADEMIÆ SODALIBUS

ANNO MDCCXXXI OBLATUS.

Editio Nova.

GANDÆ,

Typis A.-I. Vander Schelden, in platea dicta Onderstraete.

1831.

SUPERIORUM PERMISSU.

AD MARIANOS DD. SODALES

CONGREGATIONIS MAJORIS ACADEMICÆ

DILINGANÆ.

Biennium est, a quo xenium aliquod a charissima matre vestra, sodalitate, inquam, academica exspectatis: nec absque pio questu spirituali solatio vos defraudatos hucusque fuisse reminiscimini. Quare pro officii mei ratione desiderio vestro tam sancto satisfacturus, et defectum etiam, si quem passi estis, compensaturus, circumspexi, et lustravi supellectilem librariam, dum in manus se obtulit præsens; quem cernitis, libellus, mole quidem, et foliorum apparatu exiguus, virtute tamen eximius, et fructu ditissimus, non tantum in unum, quem titulo præfert, *Felicem Novum Annum*, sed in omnem annorum totius vitæ seriem redundaturo. Habet quippe in hoc libello fructum, quem legat, uberri-

mum status omnis, ecclesiasticus, religiosus, et sæcularis: plus dico: designat libellus viam regiam, quæ facili compendio ducit ad omnigenam perfectionem cuivis statui congruentem, et quod consequens est, ad supremam, quæ in hac vita possideri potest, felicitatem; dum enim docet, humanam voluntatem resignare, eamque cum divina in omnibus perfecte conformare, exercitium proponit vitæ ac perfectionis spiritualis, quo nullum compendiosius, nullum præstantius, et excellentius, jucundum magis, et utile nullum est.

In primis quidem quid *compendiosius*, quam quod ad hoc unum reliqua revocentur virtutum exercitia, et, qui huic uni perfecte se dederit, simul accuraturus sit alia omnia? Diversi diversis student virtutibus, variosque modos adhibent ad spiritum conservandum, perfectionemque consequendam: quidam humilitati se dedunt, ut in ea aliquando excellentes evadant; quidam mortificationi: alii asperitates adhibent corporis; orationem alii; singulique, quantum possunt, contendunt, ut in particularibus istis virtutibus plurimum proficiant: ego vero existimo, quantumvis magni ista momenti sint, insigne nihilominus compendium, et in quo cætera omnia contineantur, reperisse eum, qui sine mora hoc exercitium amplectitur, in eoque perse-

verat; id perpetuo spectando in iis, quæ agit, quæque omittit, num Deo res placeat, vel displiceat, quaque ratione eandem fieri ille, vel non fieri cupiat.

Quid *præstantius*, quam propriam abjicere, et divinam induere, ac implere voluntatem? Potestne excellentius aliquid, præstantiusque cogitari, quam quod per hoc exercitium ad divinam evehamur familiaritatem, Deique amici efficiamur? Id nos ipse Dei Filius docet. *Jo.* 15. *v.* 14. dum sic loquitur: *Vos amici mei estis, si feceritis, quæ ego præcipio vobis:* adeo ut qui divinam perficit voluntatem, vere, et sine omni metaphora, atque exaggeratione dicatur, et sit amicus Dei. Quod quam honorificum sit, is demum intelliget, qui cognita habeat, quæ sapientes tradunt de conditionibus, ad veram amicitiam requisitis, dum amicorum desiderant æqualitatem, et perfectiones alias nobilissimas, sine quibus vera, germanaque amicitia non possit existere. Jam vero in mundo hoc neque est, neque erit, neque esse potest amicitia sincerior, integriorque, quam quæ inter Deum coaluit, et hominem, sua voluntate relicta, divinæ semper voluntati obsequentem.

Quid, ut grato etiam, efficacique titulo ad nobilissimum hoc exercitium amplectendum incite-

mur, quid, inquam, *jucundius*; cum jucunditas tantum possit in hominum animis permovendis, et re quapiam persuadenda? Humanus honor dependet quidem ut plurimum ab arduis, molestisque actionibus, neque nisi cum labore et difficultate impetrari potest: at huic exercitio inest illud commodi plane singularis, ut illius usu supremum, qui in mundo hoc sperari potest, honorem consequamur, nimirum ut simus amici Dei: Qui honor in seipso jucundissimus, et acceptissimus, optatissimam animi pacem, tranquillitatemque adducit. Tametsi autem primo velut intuitu, novum quodammodo, et incredibile appareat, jucundum esse, seipsum abnegare, et, quod amplius est, nulla in re suæ obsequi voluntati, illud tamen vere, proprieque dicitur, clarumque fit, et evidens exemplo Beatornm in cœlis, quibus nemo minus habet propriæ voluntatis, nemo gaudiorum plus, et sincerissimæ voluptatis: tantum abest igitur, ut mortificatio, et abnegatio propriæ voluntatis, molesta sit, et cruciet, ut nec ipsa beatitudo sine omnimoda ejusdem voluntatis annihilatione, quo sic divinæ conformetur, possit consistere. Sufficiant sane ista ad nos confirmandos, metumque adimendum, ne suspicemur, rem esse tetricam, fastidiosam, et acerbissimi mœroris plenam, propria conculcata voluntate, amplecti divinam.

Quid denique hoc exercitio, et studio pervigili indagandi in omnibus divinam voluntatem, eidemque perfecte se conformandi *melius, utiliusque?* profecto si divites illos virtutum, meritorum, et gratiarum thesauros cogitemus, quos ex eo recipimus, fons est pretiosissimus, et uberrimus; nam sicut actiones omnes a nobilitate finis, in iis, propositi, dignitatem, præstantiamque suam mutuantur, et purior, sublimiorque finis nullus est, quam voluntas Dei, quæ est ipse Deus: ita sequitur, ut quidquid ob hunc finem agimus, id omne elevetur, colloceturque in altissimo gradu meritorum, operaque perficiantur sincerissimæ charitatis: ex eo fit quoque, ut patientia, qua Dei causa adversa omnia tolerantur, quia Deus nos pati vult, nihilo sit meriti minoris, quia eadem velle, eademque nolle purissima est charitas, et suprema lex amoris. Ideoque si quis omnia agit, patiturque; quia sic vult Deus, hic nunquam cessat ingentia lucra colligere, hocque uno exercitio insignem sanctitatis gradum conscendit: imo vitam acquirit, nec qualemcunque vitam, sed divinam, qua propter intimam illam cum Deo unionem, voluntatumque consensionem perfruitur.

Ex his haud difficulter, opinor, perspicitis Mariani DD. Sodales! quod sicut Divinæ Voluntatis

executio, et cum eadem perfecta conformitas bonorum omnium collectio est, ita sit etiam supremum vitæ hujus bonum, anticipata beatitudo, paradisus quidam terrestris, et admirabilis gloria in hac valle lacrymarum. Si enim conditiones attendamus, quas ad beatitudinem necessarias esse contendunt sapientes, eas in perfecta cum divina voluntate conspiratione reperiemus. Secundum quosdam beatitudo est *status omnium bonorum aggregatione perfectus:* atqui hanc in exercitio isthoc habemus; bonum enim omne triplici illa bonorum classe, boni videlicet utilis, jucundi et honesti continetur: quæ omnia divinæ voluntatis impletioni inesse videmus, ita ut nihil eadem vel nobis utilius, vel jucundius vel honestius esse possit.

Aliis Beatitudo definitur, *cui nihil deest;* hocque fit etiam in humanæ voluntatis ad divinam conformatione; nam cum rei alicujus defectus non proveniat inde, quod ea careamus, sed ex nostro ipsius desiderio: quisquis sincere, integreque Dei implet voluntatem, aliud ille præter hanc nihil appetit, neque propendet in rem ullam, multoque minus immoderate eandem desiderat.

Alii beatitudinem aiunt esse *bonum quoddam indefectibile, et gaudium æternum sine ulla mutatione, aut interruptione:* id quod non minus

quadrat in hominem divinæ voluntati devotum; cum bonum ab ipso obtentum, quodque possidet gaudium, nunquam possit deficere: utpote cujus eandem causam semper apud se habeat, hoc est, voluntatem Dei, ejusque impletionem, quæ sibi, qualitercunque res cadant, lætis, tristibusque temporibus, invariata semper constat, omnia a manu Dei proficisci, libenter agnoscens: atque uti Christus Dominus noster beatitudinem animæ inter acerbissimos etiam cruciatus nunquam amisit; sic qui cum divina voluntate consentit, quantiscunque molestiis, doloribus affligatur, pace illa læti animi nunquam excidit, semper contentissimus: quia cum divinæ voluntati suam arctissime copularit, dum cuncta a tam benevolo animo, et potente manu provenire agnoscit, omnes istæ molestiæ ipsi vertuntur in gaudium; eo quod magis desideret, ametque voluntatem Dei, quam propriam, quo fit, ut ex rebus cæteroqui tristitiam fortasse allaturis, lætitiam ipse haud vulgarem consolationemque reportet, nihil habens, quod inquietare eum possit, pacemque animi interturbare: et lætitia isthæc tam constans est, et continua, ut hic cœpta in omnem æternitatem sit duratura; nec enim morte terminatur, aut interrumpitur, sed progreditur ex hac vita in alteram, ut ibi perennet in sæcula sæculorum.

Quod si beatitudo, uti alijs placet, est *complementum omnium desideriorum;* quanta est felicitas illius, qui nihil vult aliud, nihil desiderat, quam quod Deus? videt hic expletam omnium desideriorum suorum exspectationem: quidquid dein etiamnum desiderat; quidquid desiderare potest, illud universum pro voto ipsius, modo quodam admirabili semper impletur: quoniam suam voluntatem penitus abnegando, unamque, et eandem cum Deo voluntatem habendo, hac ratione tantum proficit, ut semper faciat voluntatem suam: quæ sine dubio causa est lætitiæ plane singularis.

Est denique conformatio cum divina voluntate, ejusdemque adimpletio *quædam Dei cum arctissima unione possessio;* quia re nulla alia duo fortius colligantur, quam mutua voluntatum consensione: quæ facit, ut dicantur *cor unum, et anima una;* atque ut alter in alterum velut transfugus, transformatusque videatur. Sicut igitur Deus est *omne bonum* Exod. 33. v. 19. ita qui ejus Majestati tam firmo nexu adstringitur, eumque amoris titulo possidet, jure is omne bonum obtinere censeatur. Quod si obtinet, manifestum est, nihil ei deesse: si autem nihil deest, tantum certe bonum, quantum est secura tranquillitas, minime omnium defuturum, credi debet, usque eo, ut hanc invito auferre

nemo queat, quia summa felicitate fruenti, quæ in hac vita absque ullo defectu, aut (propriam culpam excipio) amittendi periculo, possessione omnis boni obtineri potest.

Cum itaque, Mariani DD. Sodales, tanti momenti sit divinæ voluntati in omnibus se conformare, ut in hoc, tanquam brevissimo compendio omnis perfectio, et summa felicitatis nostræ in hac, et altera vita contineatur: gratum, acceptumque habete munusculum a sodalitate, charissima matre vestra xenii loco vobis oblatum, affectu sacerrimo, et felicitatis vestræ studiosissimo. Admittite libellum, quo, ut internuncio, annum, quem novum auspicamur, vobis omnibus non solum *felicissimum* precatur, verum etiam ut reipsa felicitatem præstet in reliquos quoque vitæ annos, exercitium nobilissimum, continuo frequentandum, subministrat. Volvite, et revolvite, fallax sim, si vel hora, ne dicam, dies, aut hebdomada vobis sinistra, adversa, aut molesta prætereat; quin potius singula momenta inter actus virtutum præstantissimos nobis summe quæstuosa defluent. Si argumentum placet, nec auctor, ut opinor, displicebit, quem virum nostis non minus sanctimonia, quam omni eruditione longe clarissimum, ac de omni statu, ecclesiastici præcipue ordinis tot diversis, utilissimisque editis

tractatibus optime meritum. Fruamini ergo felicitate vestra, et me quoque illius per SS. Sacrificia, precesque participem reddite, qui sum ad obsequia vestra paratissimus.

PRÆSES.

PROOEMIUM AUCTORIS.

Laudabilis quidem consuetudo est, apud Germanos, ut ad principium anni novi, quivis amicus alteri felicem ejusdem anni cursum atque progressum apprecetur; sed mos hic a prudentibus ex eo capite non adeo magni æstimatur: quia plerumque intra votum duntaxat consistit, pauci vero media offerunt, ad felicem hunc annum obtinendum. Ego itaque meliori modo consuetudinem hanc observabo, atque adeo non felicem duntaxat, omnibusque corporis et animi bonis refertissimum annum tibi, amice Lector, ex animo precor, verum etiam medium per hunc libellum offero, ad eundem annum, omnesque posteros cum summa animi tranquillitate, lætitiaque transigendos, cujus quidem medii singularem efficaciam, ut clarius apprehendas, firmiusque credas, clarissima peritissimorum ascetarum testimonia

ipsismet eorum verbis afferam, ut adeo nihil supersit, nisi ut medium hoc benevole a me acceptes, studiose utaris, et optatum inde fructum atque solatium abundanter percipias. Vale.

DOCTRINÆ
ET
FUNDAMENTA

AD VERAM PERFECTIONEM, ANIMIQUE TRANQUILLITATEM, PER RESIGNATIONEM IN DIVINAM VOLUNTATEM OBTINENDAM PERTINENTIA.

---

§. I.

PROŒMIUM.

I. Si vis ad veram perfectionem, animique tranquillitatem per breve compendium pervenire, ante omnia laborandum tibi est, ut sequentia tria fundamenta bene percipias, et per ea in omnibus casibus particularibus te dirigas, ut infra declarabitur.

FUNDAMENTUM I.

Summa nostræ felicitatis, et perfectio in hac et altera vita, consistit in perfecta

conformatione voluntatis nostræ cum divina, quam tanti faciunt ipsi etiam beati, ut eam gloriæ suæ longe præferant, ideoque coronas suas ante pedes ejus ponant, parati amittere eas, quandocunque sic sanctissimæ ejus voluntati visum foret. Uti pulchre P. Jeremias Drexelius (1) ostendit, sic loquens: Illud hic singulariter observandum, beatos in cœlo copiosius lætari de executione voluntatis divinæ, quam de magnitudine suæ gloriæ. Hinc omnes et suo singuli præmio contentissimi sunt, nec ulli displicet, se minus altero habere. Sic enim, qui Deum vident, ad divinam voluntatem non tantum conformati, sed ab illa etiam absorpti, transformatique sunt in illam, ut jam solius Dei velle velint, et magis gaudeant, hanc esse Dei voluntatem, ut sint beati, quam se beatitudine hac frui. Hanc humanæ voluntatis cum divina conformationem sequitur excellentissimus amoris affectus, qui non tam conformitas, quam humanæ voluntatis cum divina unitas vocari potest. Et hæc beatos sic afficit, ut totis viribus, et quam ardentissime velint Deum esse, qui est, tam sapientem ac potentem, tam misericordem ac justum, quam est, tam

(1) Heliotrop. lib. 2. cap. 4. §. 2.

dignum omni honoris et gloriæ amplitudine, ac majestate.

NOTÆ.

I. Ita 1. Deus Sanctæ Catharinæ Senensi, cupienti veram et brevem viam ad perfectionem cognoscere, indicavit his verbis: scias, servorum meorum salutem, perfectionemque hoc uno constare, ut meam solius faciant voluntatem, atque eam summo semper studio adimplere nitantur, quantoque diligentius in id incumbunt, tanto perfectioni propius accedere; quoniam mihi, qui summa sum perfectio magis pressiusque adhærent. Addidit, hoc exercitium omnes virtutes, scripturarum volumina, et multiplices prædicationes complecti, ita ut, si ipsa suam ibi faciem contemplatura sit, seque ad illud composuerit, quidquid patet et latet in divinis sermonibus, adimpletura sit, ac sempiterna lætitia et pace fruitura.

II. Ita 2. Thomas Kempensis (1) in persona Christi sic loquens: Non ergo æstimes, te veram pacem invenisse, si nullam senseris gravitatem: nec tunc totum

(1) l. 3. c. 25.

esse bonum, si neminem pateris adversarium: nec hoc esse perfectum, si cuncta fiant secundum tuum affectum. Neque tunc aliquid magni te reputes, aut specialiter dilectum existimes, si in magna fueris devotione atque dulcedine: quia in istis non cognoscitur verus amator virtutis: nec in istis consistit profectus et perfectio hominis. In quo ergo, Domine? In offerendo te ex toto corde tuo voluntati divinæ, non quærendo quæ tua sunt, nec in parvo, nec in magno, nec in tempore, nec in æternitate: ita ut una æquali facie, in gratiarum actione permaneas, inter prospera et contraria, omnia æqua lance pensando. Si fueris tam fortis et longanimis in spe, ut subtracta interiori consolatione, etiam ad ampliora sustinenda cor tuum præparaveris, nec te justificaveris, quasi hæc, tantaque pati non deberes; sed me in omnibus dispositionibus justificaveris, et sanctum laudaveris, tunc in vera et recta via pacis ambulas, et spes indubitata erit, quod rursus in jubilo faciem meam sis visurus. (1) Nihil ergo amatorem tuum, et cognitorem tuorum beneficiorum, ita lætificare debet, sicut voluntas tua in eo, et beneplacitum æternæ dispositionis tuæ: de qua tantum contentari

(1) Et iterum l. 3. c. 22.

debet, et consolari, ut ita velit libenter esse minimus, sicut aliquis optaret esse maximus. Et ita pacificus et contentus in novissimo, sicut in loco primo: atque ita libenter despicabilis et abjectus, nullius quoque nominis et famæ, sicut cæteris honorabilior et major in mundo. Nam voluntas tua, et amor honoris tui, omnia excedere debet, et plus eum consolari, magisque placere, quam omnia beneficia sibi data, vel danda.

III. Ita 3. Alphonsus Madriliensis (1) fuse et bene addens, hoc exercitium alia in tantum superare, quantum sol splendorem candelæ, et mare integrum unicam guttam excedit.

IV. Ita 4. Alphonsus Rodriguez (2) sic loquens: Cæterum caput divinissimæ ipsius doctrinæ princeps hoc fuit, ut sanctissimæ ipsius voluntati, plene, integre, perfecteque nos dederemus, consecraremusque rebus in omnibus ac singulis. Neque vero verbis duntaxat (quando orare nos docuit) ita instruxit, ut, ab æterno Patre postularemus, fieri voluntatem ejus sicut in cœlo,

(1) cap. 1. et 2.
(2) p. 1. tr. 8. c. 1.

ita et in terra, sed, et ipsi huic se doctrinæ perfectissime accommodavit; *ad hunc etenim finem descendi*, ait ipse, *de cœlo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem ejus, qui misit me*. Atque implere jam volens opus redemptionis nostræ, in oratione illa facta in horto, tametsi corpus, appetitusque sensitivus naturaliter mortem refugeret, quod satis ipsemet expressit, dicendo, *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste:* nihilominus tamen voluntas, appetitusque superior promptus, expeditusque semper fuit ad calicem, quem dederat illi Pater, alacriter bibendum; unde mox subdidit: *non quod volo ego, sed quod tu*. Ut vero hanc rem in radice, penitusque inspiciamus, quo hic brevia quidem, at substantialia fundamenta debemus supponere, quibus veluti duobus cardinibus, totius sequentis dispositionis superinjecta moles debet inniti. Primum est omnem profectus, perfectionisque rationem in hac conformitate voluntatis nostræ cum divina consistere, ita ut, quo hæc fuerit major, major etiam futurus sit profectus. Facilis ac plana est fundamenti hujus intelligentia. Certum enim est, perfectionem essentialiter consistere in charitate, timoreque Dei: plena doctrinæ hujus omnia sunt Evange-

lia, plenæ Pauli epistolæ, pleni sanctorum libri. *Hoc est maximum et primum mandatum. Charitas est vinculum perfectionis. Major horum est charitas et amor Dei.* Hujus autem amoris Dei pars altior, purior, perfectior, est isthæc cum voluntate Dei conformitas in omnibus. Eadem velle, et eadem nolle, firma amicitia est, vox est magni Hieronymi ex Sallustio petita. Quanto igitur arctius quis se adstrinxerit voluntati Dei, tanto melior erit, perfectiorque. Præterea clarum etiam est, nihil voluntate Dei melius esse, nihil perfectius. Ergo perfectissimus is erit, qui se Deo perfectissime conformaverit, atque conjunxerit.

V. Ita 5. Blosius (1) his verbis: Quisquis ita bona præditus est voluntate, ut sese abneget, et propriæ renuntiet voluntati, seque liberrime resignet, aç dedat voluntati Dei, ejus bona voluntas est perfecta, idemque absque formidine, et anxia sui cura vitam transigit, caducaque ac labentia cuncta proculcat, et de vita æterna obtinenda quandam se sentit habere certitudinem; ejusdem in omnibus cum Deo voluntatis est, et pacem habet cum Deo, et in Deo imperturbabilem. Hic ex Deo natus,

(1) in farrag. utilia. instit.

et verus Christi discipulus est: quia mitis est, et humilis corde. Moderate, suaviter, ac tranquille ferre novit et verba aspera, et truces gestus, sæva opera et quidquid demum injuriæ, sive in ipsum, sive in amicos ejus conferri possit. Eum nihil perturbare potest neque jactura rerum terrenarum, neque corporis adversa valetudo, neque ignominia, neque mors, neque vita, neque purgatorium, neque dæmon, neque infernus. Quia enim ex vero amore divinæ se resignavit voluntati, et nullius mortiferi peccati conscientia mordetur, facile illi toleratu est, quidquid de eo mandat fieri Deus, in tempore et æternitate. Itaque cum aliquid patitur, et in omni rerum eventu, ita cogitat, ac dicit: Domine, sicut ipse ab æternitate, antequam ego essem, voluisti, ita fiat, et non, ut ego volo. Non meum commodum, non meam oblectationem quærere debeo, sed tuum honorem et tuam laudem. Gratior mihi est tua sancta voluntas, quam optandi libertas. En igitur me ipsum dedo, resigno, et permitto tibi, Deus meus, non in tempore modo, sed etiam in ævum sempiternum.

VI. Ita 6. S. Paulus ad Romanos (1)

(1) c. 12. v. 2.

scribens: *nolite conformari huic sæculo, sed reformamini in novitate sensus vestri: ut probetis, quæ sit voluntas Dei bona* (id est, quæ Deus vult) *et bene placens*, (id est, quo modo Deus vult) *et perfecta* (id est, quia Deus vult singula facientes) uti docet P. Gaudier p. 2. s. 2. c. 12. his verbis perfecta conformatio voluntatis nostræ cum divina requirit, ut non tantum velimus idem, quod Deus vult, et nolimus, quod non vult, sed etiam id velimus, et nolimus eo modo, et propter eandem rationem, propter quam Deus vult.

VII. Ita 7. P. Antonius Gaudier, (1) addens, hanc praxin habere tres proprietates valde optandas, 1. quod sit valde facilis, et idcirco maxime conveniens, non eruditis tantum, sed etiam rudibus et idiotis, præcipue iis, qui in afflictione aliqua positi, divini consilii rationes non intuentur, nec facile aliis mediis pervenire possunt ad perfectionem, cum sæpe impediantur, ne multa agere possint, quæ tamen videntur requiri ad perfectionem; nam ii facile hoc uno actu juvantur. Præterea quid facilius infanti ignoranti, et cæco, quam matris aut alterius ductum sequi? quid ergo pariter

(1) p. 2. s. 2. c. 19.

facilius, quam se projicere in amplexus optimi Patris, et tutissimum providentiæ divinæ sinum? 2. Quod sit maxime simplex: pauca enim requirit, eaque non difficilia cognitu, et tamen, licet sit simplex, involvit omnem perfectionem imaginabilem, sicut actus ipse voluntatis Dei simplicissimus omne prorsus bonum habet pro objecto, tam proprium, quam creaturarum; quæ creaturæ si quid perfectionis habent, vi illius actus unius habent. 3. Quod sit valde expedita; nam idcirco tam multa, eaque evidentia signa voluntatis suæ dedit Deus, ut facile in omnibus pene rebus et actionibus possimus eam cognoscere, quod valde nos juvat, ut facile et expedite eidem nos conformemus.

VIII. Ita 8. Jeremias Drexelius (1) sequentibus verbis: Omnes humanæ actiones pretium sui habent a fine quem spectant: hinc illæ tam bonæ vel malæ, quam illarum finis est. At vero finem actionum nostrarum nec meliorem, nec sublimiorem reperiemus ullum voluntate divina, hoc est, ipso Deo: ergo nec meliores, nec sublimiores actiones ullæ sunt, quam quæ proximæ huic fini. Hinc illud Basilii Magni effatum, totam sanctitatis summam in homine Christiano

(1) in Heliot. l. 3. c. 4.

esse, ut is rerum omnium, qua grandium, qua exilium causas ad unum solumque Deum referat, et sese in omnibus divinæ voluntati promptissime subjiciat. Hæc illa est a sanctis Patribus et sanctæ vitæ magistris toties ac tantopere commendata resignatio, quam vocant principium omnis tranquillitatis, ut quæ hominem in Dei longe tutissima manu collocat, ita quidem ut homo jam nolit esse suus, sed Dei, nec sibi vivere, sed Deo, et nihil non facere propter Deum, tam adversis contentus, quam prosperis. Hoc Deus adeo in amoribus et deliciis habet, ut Hebræum regem David, augustissimo titulo donans, appellarit virum secundum cor suum, qui faciat omnes voluntates suas. Adeo enim rex ille affixum habebat cor divino cordi, ut ad omnes Dei nutus se promptum ac paratum sisteret. Hac omnino ratione plurimum quotidie promereri quis potest, si actiones illas omnes ex se nec vituperio, nec laude dignas, uti sunt edere, bibere deambulare, dormire, etc. ad divinam referat voluntatem, neque ideo edat aut bibat, quod esuriat aut sitiat, sed quod Deo id fieri placeat.

§. II.

FUNDAMENTUM II.

IX. Semper in nostra potestate est, supposito ordinariæ gratiæ divinæ auxilio, voluntatem divinam perfecte adimplere, cum ad hoc plus non requiratur, quam ut faciamus, quæ Deus vult, quomodo vult, et quia vult, quod semper in nostra est potestate.

NOTÆ.

X. Ita 1. Deus ipse dicens: (1) *Mandatum hoc, quod ego præcipio tibi hodie, non supra te est, neque procul positum, nec in cælo situm etc.... sed juxta te est sermo valde, in ore tuo, et in corde tuo, ut facias illum.*

XI. Ita 2. Christus, (2) dum S. Catharinæ scire cupienti, quæ sit voluntas ejus, dixit his verbis: si paucis et collectim scire desideras voluntatem meam, hæc est, ut summe et semper ames me. Si autem me

(1) Deuter. c. 30. v. 11. et seq.
(2) In Dialog.

perfecte amare vis, hæc tria facere necesse est. 1. Ut voluntatem tuam ab omni amore, affectuque terreno et carnali prorsus amoveas, ita ut nihil temporale ames, nisi propter me, quoniam divinus amor terreni affectus aut alterius amoris consortium pati non potest. 2. Ut omnes cogitationes et opera ad meum honorem et gloriam dirigas, et des operam verbis, precibus, et exemplis, ut alii quoque omnes me unum norint, ament, et colant. 3. Ut nolis non solum malum, sed et bonum, quod ipse nolim, atque adeo per quemcumque casum non frangatur mens tua, sed inconcussa fide semper teneas, me Deum tuum omnipotentem magis amare te, quam tu te ipsam.

XII. Ita 3. Joannes Ximenus coadjutor e Societate Jesu, (1) qui dicere solebat, se tres habere interpretes voluntatis divinæ, scilicet Deum in cœlo, superiorem in capitulo, rationem domi.

XIII. Ita 4. P. Gaudier dicens, hæc esse signa voluntatis divinæ: 1. præceptum. 2. Consilium Dei. 3. Christi vita et exemplum. 4. Vocatio Dei ad statum vel officium. 5. Obedientiæ vox, sive viva superiorum, sive

(1) Vita P. Balth. Alvar. c. 21.

mortua regularum et consuetudinum. 6. Consilium virorum bonorum, eorum præcipue, qui post superiores animarum nostrarum directores sunt, imo vero aliorum omnium judicium, quod non est malum, etsi nostrum videatur melius, tamen humili, et Deum amanti ordinarie sequendum est, nisi aliqua alia signa voluntatis Dei obstent. 7. Operationes Dei supernaturales, v. g. inspirationes, exempla aliorum, prædicatio. 8. Permissio peccatorum. In dubiis autem idem assignat sequentes tres regulas. 1. cæteris paribus semper inclinandum est in id, quod vilius est, et plus abnegationis continet; hoc enim tutissimum, et non tantum nostro merito, sed etiam evangelicæ regulæ, quæ jubet novissimum locum eligere, conformius est: et certum est, id magis placere tunc divinæ majestati. 2. In dubiis semper inclinandum est in favorem proximi, et amplectenda pars ipsi utilior, honoratior, lenior, et quæ futura est majori ædificationi, et minus periculum perturbationis continet. 3. Si neutrum hoc sufficiat, duo sunt facienda. In primis res accurate Deo semel iterumque in oratione commendanda est. Deinde proponendum constanter, quod velit majorem Dei gloriam quærere, idque eligendum, quod videbitur ad hunc

finem convenientius; fieri enim non potest, quin Deus signum aliquod aperiat, quo vel suam voluntatem declaret, vel saltem ad prosperum deducat exitum, quod tam sincere ad gloriam suam deductum est.

§. III.

FUNDAMENTUM III.

XIV. Hoc ipso quod Deus sit summe potens, sapiens, et bonus, potest, scit, et vult semper id, quod optimum est, circa nos ordinare; nec nos quidquam melius optare, aut eligere possumus, quam quod de facto de nobis ipse disposuit; cum sine illius voluntate fieri nihil possit.

NOTÆ.

XV. Ita 1. Christus S. Catharinæ Senensi (1) cupienti viam cognoscere, qua posset ad perfectam voluntatis suæ cum divina conformationem pertingere, indicavit his verbis: volo ut certa fide, alta mente, ac frequenti consideratione mediteris, me Deum tuum gloriosissimum, qui te ad beatitudinem fruendam creavi, æter-

(1) in Dialog.

num esse, summum, omnipotentem, vobisque omnia, quæ mihi sunt placita, facere; nec esse, qui vel tantillum meæ possit resistere voluntati; nec quidquam sine eadem voluntate mea vobis accidere, nihil prorsus nisi me permittente provenire, ut per prophetam vobis enuntiavi, non esse malum in civitate, quod non ipse fecerim, id est, permiserim. Mediteris pariter me Deum tuum esse summæ sapientiæ, perfectissimæ cognitionis, et intelligentiæ omnia certa ratione videntis, et acutissime penetrantis, ut ad cælum, terram, mundum totum, et universa gubernanda, nulla possim ratione falli, nullo errore turbari: quod si non ita esset, nec Deus essem, nec sapientissimus. Et ut tantillum percipias vim hujus sapientiæ meæ, scias, de malo culpæ et pœnæ me longe majus bonum, quam sit malum, elicere. Item velim consideres, me eundem Deum tuum non minus summe bonum esse, et hac de causa non posse, nisi, quæ bona sunt, utilia, et salubria tibi et aliis velle; non posse a me aliquod malum provenire, nihil odisse, et hominem, ut mea bonitate creavi, ita me semper inæstimabili dilectione prosequi. His vero per firmam fidem mente ac meditatione collectis, cognosces, tribulationes,

tentationes, difficultates, dolores, infirmitates, et adversa omnia ob nullam aliam causam me gubernante provenire, nisi utilitatis et salutis vestræ gratia, ut per ea, quæ videntur vobis mala, a pravitate corrigamini, et ad virtutem, qua itur ad verum et summum bonum vobis incognitum, perducamini. Cognosces præterea, hoc fidei lumine illustrata, me Deum tuum magis scire, posse, et velle bonum tuum, quam tu, teque id nec posse, nec scire, nec velle absque gratia mea.

XVI. Ita 2. Salomon: (1) *bona et mala, vita et mors, paupertas et honestas a Deo sunt.*

XVII. Ita 3. S. Augustinus (2) dicens: prorsus ad Deum tuum refer flagellum tuum, quia nec diabolus tibi aliquid facit, nisi ille permittat, qui desuper habet potestatem.

XVIII. Ita 4. Rodriguez (3) sic discurrens: alterum fundamentum est: citra voluntatem Dei nihil prorsus in mundo posse contingere, secluso peccato, cujus Deus auctor nec est, nec vero esse potest. Sicuti

(1) Eccli. c. 11. v. 14.
(2) in Psal.
(3) p. 1. tr. 8. c. 1

enim naturæ ignis repugnat frigefacere, aquæ calefacere, solis obtenebrare, sic infinities magis repugnat immensæ bonitati Dei, amare peccatum. *Mundi sunt oculi tui* (loquitur de Deo Habacuc) *ne videas malum, et respicere ad iniquitatem non poteris;* sicuti cum volumus dicere de aliquo, quod alterum oderit, dicimus: non potest illum videre. Quoniam non Deus volens iniquitatum est. De hoc Dei erga peccatum odio plena est omnis scriptura. Hoc, inquam, seposito, alia omnia, etiam mala pœnæ, ex voluntate Dei eveniunt, et fortuna in mundo nulla est, quod ethnici somniabant; bona enim, quæ mundus fortunæ nominat, non ab hac, sed a solo Deo sunt. Ac tametsi non negemus etiam causis secundis suam efficientiam, certum tamen est, nihil fieri in vasta hac mundi republica, nisi voluntate, ordinationeque summi illius imperatoris et monarchæ Dei, qui eam moderatur. Respectu Dei, casus nullus est, sed dextera Dei facit omnia. Unus ipse in numero habet omnia ossa corporis, omnes capillos capitis tui, ex quibus nec unus peribit sine nutu, permissuque Dei. Sed quid dico de homine? nec avicula quidem laqueo venatoris, sine dispensatione Dei, implicatur. *Nonne duo passeres veneunt dipondio?*

et unus ex iis non cadet super terram sine Patre vestro? sed nec frondes moventur in arbore sine Deo. Et quid de ipsis sortibus? mittuntur in sinum, sed a Domino temperantur. Sic et sors cecidit super Mathiam, non casu, sed decreto et providentia magni Dei, qui illum habere voluit apostolum per hanc viam.

XIX. Ita 5. Drexelius (1) sic loquens: omnia mundi mala (peccatum excipimus) a Deo esse, hac ratione docent Theologi. In omni peccato duo sunt: culpa, et pœna. Deus est auctor pœnæ, quæ in peccato est, sed neutiquam culpæ. Ideo si demamus culpam, nullum est malum pœnæ, quod non fiat a Deo, aut ipsi non placeat. Sicut autem mala peccati, seu pœnæ, sic et mala naturæ oriuntur a divina voluntate. Naturæ mala vocamus, famem, sitim, morbos, dolores, etc. Quæ sæpissime nihil habent cum peccato commercii. Itaque Deus reipsa, et (ut in scholis loquuntur) effective positive, omnia pœnæ naturæque mala vult (intentione saltem secundaria) ob justissimas causas, solum peccatum, seu culpam, permittit. Ideo hæc Dei voluntas permittens, illa ordinans vocatur. Id igitur omne, quod

(1) in Heliotrop. lib. 1. cap. 1.

nos malum vocamus, a Dei voluntate est. Ita Theologi. Hoc fundamentum altissime in animo jaciendum, maximi enim refert, probe istud capere, idque semper persuasissimum habere, pœnarum et malorum omnium causam primam esse voluntatem divinam, culpa tamen, ut monuimus, semper seclusa.

XX. Ita 6. Thomas Kempensis (1) his verbis: qui in me confidit, nec proprio judicio stare appetit, absque humano terrore erit. Ego enim sum judex et cognitor omnium secretorum: ego scio, qualiter res acta est; ego injuriantem novi, et sustinentem. A me exiit verbum istud, me permittente hoc accidit, ut revelentur ex multis cordibus cogitationes. Ego reum et innocentem judicabo, sed occulto judicio utrumque ante probare volui. Atque hæc sunt tria illa fundamenta, quibus ut dixi firmissime homo inniti debet, si ad solidam perfectionem per compendiosissimam viam pervenire, veramque animæ tranquillitatem obtinere cupit, id quod ex sequentibus corollariis clarius intelliget.

(1) l. 3, c. 46.

§. IV.

COROLLARIA EX DICTIS FUNDAMENTIS DEDUCTA.

COROLLARIUM I.

TRISTITIA.

XXI. Itaque ex dictis fundamentis colliges 1. te non debere de ulla re tristari, quam de peccato, cum hoc solum vera felicitate te privet, reliqua vero omnia separare te a voluntatē divina non possint, nisi tu ipse consentias.

NOTÆ.

XXII. Ita 1. Deus per Salomonem: (1) *non contristabit justum, quidquid ei acciderit.*

XXIII. Ita 2. S. Paulus (2) dicens: *diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum.*

(1) Prov. c. 12. v. 21.
(2) Rom. c. 8. v. 28.

XXIV. Ita 3. S. Augustinus, (1) sic animans: quid timet homo in sinu Dei positus? tu de sinu illius noli cadere, et quidquid ibi passus fueris, ad salutem valebit, et non ad perniciem.

XXV. Ita 4. S. Catharina Senensis, (2) dicere solita: justos Christo similes esse, qui etiam in hac vita non caruit beatitudine.

XXVI. Ita 5. Mendicus, de quo Drexelius (3) sic narrat: fuit olim magni nominis theologus, qui octennium ipsum assiduis precibus Deum obsecravit, hominem sibi monstraret, a quo viam doceretur ad cœlum compendiosissimam. Eo igitur die, quo hujus hominem alloquendi desiderio maximo tenebatur, nec aliud mallet, quam videre magistrum tam arcanæ veritatis, vocem cœlitus allatam audire sibi visus est, quæ sic moneret: exi foras ad templi vestibulum, et qualem quæris, reperies hominem: prodiit ergo in publicum, et ad ædis sacræ limina mendicum invenit tibiis ulcerosis, et multo pure fluentibus; vestis mendici vix trium obolorum erat. Huic theologus candidum precatus est et prosperum mane.

(1) S. de verb. Dom.
(2) Rodrig. p. 1. tr. 8. c. 4.
(3) Heliot. l. 2. c. 1.

Cui mendicus: non memini ait, me unquam habuisse adversum. Hic literatus ille, primam salutationem velut correcturus: eja, inquit, fortunatum te reddat Deus: at ego, inquit mendicabulum, infortunatus nunquam fui. Obstupuit ad hanc vocem Theologus, sed ne forsan errasset audiendo, votum suum repetens, sed paulo aliis verbis: ecquid ais, inquit, felicem esse te jubeo. Mox iterum mendicus: nunquam, ait, infelix fui. Theologus argutari credens dicacem mendiculum, et, ut hominis ingenium experiretur: eveniant, inquit, volo tibi, quæ optas, atque id fiat. Non est, ait iste, quod hîc querar, omnia fiunt, ut volo; quamvis fortunæ mea consilia non applicem. At doctor ille denuo salutans, ac valedicens: servet te Deus, inquit, vir bone; si quidem fortunam oderis. Sed dic obsecro, tune solus inter calamitosos mortales beatus? Job ergo falsus, qui asserit: *Homo natus de muliere, brevi vivens tempore, repletur multis miseriis*; et quomodo tu solus evasisti omnes malos dies; non satis assequor animi tui sensa. Ad quæ mendicus: sic est, mi Domine, ut dixi. Optanti mane prosperum, negavi me unquam habuisse inprosperum. Sorte mea, quam mihi Deus hic assignavit, contentissimus sum: non

egere felicitate, felicitas mea est. Monstra illa, fortuna et infortunium neminem lædunt nisi volentem, aut certe timentem lædi: nec ego unquam fortunæ supplico, sed Patri cœlesti, qui rerum omnium eventus gubernat. Ita me nunquam infelicem fuisse ajo, ut qui omnia ex voto cadunt. Quod si fame urgear, Deum providissimum patrem ob id laudo. Si frigus me urat, si nimbus in me ruat, si aliis cœlum injuriis me impetat, Deum æque laudo; cum aliis ludibrio sum, Deum non minus laudo. Nam certus sum, horum omnium auctorem esse Deum, nec posse non esse optimum, quod Deus facit. Idciroo quicquid Deus vel tribuit, vel evenire permittit, gratum sit an ingratum, dulce an amarum, juxta habeo, nam hæc omnia velut de manu parentis optimi lætus accepto, et hoc unum volo, quod vult Deus; ita omnia fiunt, ut volo. Miser est, qui fortunam aliquid in se posse credit, et is demum vere infelix est, qui nescio quam felicitatem in hoc orbe somniat. Hæc vera est felicitas in hac vita, soli voluntati divinæ quam tenacissime inhærere. Dei voluntas, optima, rectissima voluntas, quæ non rectior fieri, nec mala esse potest. Hæc de omnibus judicat, de hac nulla. Ut hanc sequar, meum ego studium

omne confero, in hanc unam curam tota mente incumbo, ut quicquid vult Deus, hoc et ego nunquam non velim. Ea de causa, nequaquam infelicem me censeo, quando meam omnem voluntatem sic integre in divinam transfudi, ut apud me non aliud velle sit, aut nolle, quam quod Deus vult, aut non vult. Itane vero, inquit Theologus, tu ista ex animi tui sententia profers? sed dic, obsecro, eademne tibi mens esset, si te Deus ad inferos statuisset præcipitare; cui prompte mendicus: me, inquit, ille ad inferos præcipitare? ad inferos ille? At scias, duo mihi esse brachia miri roboris, his ego illum arctissime stringerem complexu insolubili. Unum brachium est, subjectissima humilitas per sui oblationem, alterum charitas sincerissima per Dei dilectionem. His ego me brachiis Deo sic innecterem, ut quocunque ablegarer, illum eum una mecum traherem. Et sane multo foret optatius, extra cœlum esse cum Deo, quam in cœlo sine illo. Theologus ad has voces attonitus, cum animo suo agitare cœpit, hanc illam esse compendiosissimam semitam ad Deum. Sed libuit ulterius sciscitari, et sapientiam in domo tam incommoda habitantem elicere in apertum: et unde tu, inquit, huc advenisti? a Deo veni, respondit

mendicus. Cui Theologus iterum : et ubinam locorum, inquit, reperisti Deum? Ubi res creatas omnes, ait iste, deserui. Theologus denuo : ubi vero, ait, Deum reliquisti? subjecit pauper : in mentibus puris, ac bonæ voluntatis. Ecquid tandem hominis es? ait Theologus. Mox alter : quisquis sim, inquit, sorte mea tam contentus sum, ut eam cum omnium regum opulentiis non commutaverim. Rex est, quisquis sibimet novit imperare. Ergone te regem credam? inquit alter, ubi regnum tuum? illic, ait mendicus, et simul digito cœlum monstravit : rex est, cui regnum illud in alto certis chirographis transcriptum est. Denique Theologus finem facturus quæstionibus : quis ista, inquit, te docuit, quis hunc tibi animum injecit? respondit alter, dicam Domine : totos ego dies sileo et jam vel precibus, vel piis cogitationibus vaco : et hoc unice curo, ut Deo semper sim conjunctissimus. Conjunctio et familiaritas cum Deo, divinaque voluntate docet hæc omnia. Plura quærere volebat Theologus, sed in aliud tempus id differendum ratus, in præsenti valedixit. Dum abit, multa secum cogitans : en, ajebat ipse sibi, doctorem reperisti rectissimæ ad Deum viæ. Quam vere Augustinus : surgunt indocti,

et cœlum rapiunt, et nos cum doctrinis nostris sine corde, ecce ubi volutamur in carne et sanguine?

XXVII. Ita 6. Rodriguez, (1) sic loquens: quicunque igitur hanc conformitatem suæ voluntatis cum divina integre perfecteque attigerit, omnia tanquam de manu Dei descendentia cupide amplexando, hic utique beatitudinem possederit in terris, fruetur enim perfundeturque perenni quodam gaudio, et lætitia inenarrabili animæ, qua quidem felicitate gaudent in hac vita magni servi et amici Dei. Certum siquidem est illud Apostolicum: *non est regnum Dei esca et potus, sed justitia et pax, et gaudium in Spiritu sancto.* Merito autem dicitur alma hæc pax, beatitudo, quodam enim modo facit nos similes beatis. Ut enim in cœlo nulla est vicissitudo, nullum, ut sic dicam, vade et veni, sed jugis consistentia beatorum in uno esse, gaudendo in et de Deo: ita et illi, qui hic adepti sunt dictam conformitatem, ut omnis ipsorum gustus et oblectatio sit ipse gustus et beneplacitum Dei, exulat omnis inquietudo, atque turbatio, quæ aliis ex rerum hujus mundi vicissitudine perpetua

(1) P. 1. tr. 8. c. 4.

accidit; etenim illorum mens ita absorpta in Deo est, ut, cum videant a Deo proficisci universa, et in omnibus impleatur sanctissima, rectissimaque ejus voluntas, molestiæ ipsæ, curæque vitæ præsentis, vertantur ipsis in gaudium, quia magis quærunt voluntatem Dei, quam suam. Atque ita nihil est, quod illis aliquam possit ingenerare molestiam. Si enim adversa omnia, uti jam diximus, ab ipsis accipiantur, tanquam singulares a Deo immissi favores, et consolationes, nihil profecto est, quod altissimam illam eorundem quietem possit vel in minimo interturbare.

XXVIII. Ita 7. Drexelius (1) his verbis veritatem hanc confirmans: quisquis hanc propriæ voluntatis cum divina conformationem perfecte attigeris, omniaque velut de manu Dei cupide amplexatus fueris: hæc tua in hoc orbe inferiore beatitudo erit; frueris perenni quodam gaudio, et lætitia non multis nota; hac enim felicitate fruuntur homines intima familiaritate Deo conjuncti: Beatus es, et bene tibi erit. Certum siquidem Paulinum illud: non est regnum Dei esca et potus, sed justitia, et pax, et gaudium in Spiritu sancto. Qui

(1) l. 3. c. 6.

enim in hoc servit Christo, placet Deo, et probatus est hominibus. Uti autem in cœlo nulla est vicissitudo, nullum (ut sic loquar) heri aut hodie, sed continuus quidam sibique semper simillimus æternæ voluptatis affluxus, isque invariabilis, et nunquam non simul totus: quoniam mille anni ante oculos tuos tanquam dies hesterna, quæ præteriit: ita et ii, qui hanc suæ et divinæ voluntatis unionem adepti sunt, jam pene immutabiles, quicquid ærumnosæ vicissitudinis intercurrit, rationis imperio premunt: omnis eorum gustus et oblectatio est Dei beneplacitum; exulat hinc inquietudo atque turbatio, quarum alioquin aliæ atque aliæ sine numero quotidie nascuntur: voluntas illorum a Dei voluntate sic suaviter sopita est, ut, cum videant a Deo proficisci universa, sanctissimamque ejus voluntatem in omnibus impleri, molestiæ ipsæ, ærumnæque particulam gaudii secum afferant, quia in his ipsis molestiis ærumnisque divinam voluntatem reperiunt, et certius, quam in rebus secundissimis. Ita quietem illorum altissimam, si forte quid incurrat, nihil est certe, quod evertat. *Qui confidunt in Domino, sicut mons Sion: non commovebitur in æternum, qui habitat in Jerusalem.*

XXIX. Ita 8. Deus ipse sanctæ Catharinæ Senensi (1) dicens: volo te nosse, quod omnes pœnæ, quibus homines in hoc mundo affliguntur, in voluntate consistunt, quia, si voluntas esset ordinata, et concors cum voluntate mea, careret quodam modo pœna. Quamvis enim is, qui hac sancta ordinataque voluntate præditus est, sentiat laborem et dolorem, quidquid tamen amore mei sponte patitur, quasi sine pœna portat; libentissime enim sustinet illud, considerans et sciens, meam esse voluntatem atque permissionem, ut patiatur. Mens ejus in quovis dolore corporali libera est, cum voluntas ipsius in omnibus sit conformis, et unita voluntati meæ.

COROLLARIUM II.

INVIDIA.

XXX. Colliges 2. nulli hominum te ob ullum temporale, aut spirituale bonum invidere debere, cum semper occasionem habeas eodem bono fruendi, scilicet beneplacito Dei.

(1) in Dial.

NOTÆ.

XXXI. Ita 1. David, (1) exemplo suo docuit, dum dixit: *Particeps ego sum omnium timentium te, et custodientium mandata tua.*

XXXII. Ita 2. Seneca (2) dicens, scito, quod nulli invidet vir bonus: quis autem magis bonitate præditus est, quam qui in omnibus regulæ omnis bonitatis, id est, voluntati divinæ se conformat?

XXXIII. Ita 3. Thomas Kempensis (3) sic Deum alloquens: omnia, quæ in anima habemus et corpore, et quæcunque exterius vel interius, naturaliter vel supernaturaliter possidemus, tua sunt beneficia, et te beneficum, pium, ac bonum commendant, a quo bona cuncta accepimus. Etsi alius plura, alius pauciora accepit, omnia tamen tua sunt: et sine te, nec minimum potest haberi. Ille, qui majora accepit, non potest merito suo gloriari, neque super alios extolli, nec minori insultare; quia ille major et melior, qui sibi minus adscribit, et in

(1) Ps. 118. v. 63.
(2) in Epist.
(3) L. 3. de imit. c. 22.

regratiando humilior est, atque devotior. Et qui omnibus viliorem se existimat, et indigniorem se judicat, aptior est ad percipienda majora. Qui autem pauciora accepit, contristari non debet, nec indignanter ferre, neque ditiori invidere: sed te potius attendere, et tuam bonitatem maxime laudare, quod tam affluenter, tam gratis, et libenter, sine personarum acceptione tua munera largiris. Omnia ex te, et ideo in omnibus es laudandus. Tu scis, quid unicuique donari expediat! et cur iste minus, et ille amplius habeat, non nostrum, sed tuum est hoc discernere, apud quem singulorum definita sunt merita. Nihil ergo amatorem tuum, et cognitorem beneficiorum tuorum, ita lætificare debet, sicut voluntas tua in eo, et beneplacitum æternæ dispositionis tuæ: de qua tantum contentari debet et consolari, ut ita libenter velit esse minimus, sicut aliquis optaret esse maximus: et ita pacificus et contentus in novissimo, sicut in loco primo: atque ita libenter despicabilis et abjectus, nullius quoque nominis et famæ, sicut cæteris honorabilior et major in mundo. Nam voluntas tua, et amor honoris tui, omnia excedere debet, et plus eum consolari, magisque placere, quam omnia beneficia sibi data vel danda.

COROLLARIUM III.

TALENTORUM DISTRIBUTIO.

XXXIV. Colliges 3. te non tristari debere, si advertas, te minora, quam alii, talenta possidere, quia omnia talenta sunt tantum instrumenta ad voluntatem Dei faciendam, unde si pauciora tibi dedit talenta, minus quoque a te requiret, atque adeo æque poteris beneplacitum divinum per tua minora talenta, quam alius per majora procurare.

N O T Æ.

XXXV. Ita 1. S. Hieronymus (1) docuit dicens: in templo Dei offerat unusquisque, quod potest, alii aurum et argentum, et lapides pretiosos: alii byssum et purpuram, et coccum offerunt, et hyacinthum: mecum bene agetur, si obtulero pelles animalium et caprarum pilos.

XXXVI. Ita 2. Joannis Avila (2) nullum credo in mundo fuisse sanctum, qui non

(1) In prolog. Galeat.
(2) c. 23. sup. a. d. filia.

voluerit esse melior, quam fuit; sed non propterea animi sui pacem hi amittebant; neque enim id tam ex propria cupiditate, utpote quæ nunquam dicit, sufficit, desiderabant, quam propter Deum, cujus divisione ac distributione munerum satis erant contenti, etsi ipsis dedisset minus, rati in illo verum amorem consistere, quod contenti viverent eo, quod ipse iis daret, quam in multa habendi desiderio, etsi id amor proprius non nisi ad melius Deo serviendum fieri, dicat.

XXXVII. Ita 3. Thomas Kempensis. (1) Sic Deum alloquens, inquit: Unde Domine Deus, pro magno etiam reputo beneficio, non multa habere, unde exterius et secundum homines, laus et gloria apparet, ita ut considerata quis paupertate et vilitate personæ suæ, non modo nullam gravitatem, aut tristitiam, vel dejectionem inde concipiat, sed potius consolationem et hilaritatem magnam: quia tu Deus pauperes et humiles, atque huic mundo despectos, tibi elegisti in familiares et domesticos. Testes sunt ipsi Apostoli tui, quos principes super omnem terram constituisti. Fuerunt tamen sine querela conversati in mundo

(1) L. 3. c. 22.

etiam humiles et simplices, sine omni malitia et dolo, ut etiam pati contumelias gauderent pro nomine tuo: et quæ mundus abhorret, ipsi amplecterentur affectu magno.

XXXVIII. Ita 4. S. Paulus, (1) *hæc omnia, inquiens, operatur unus, atque idem spiritus, dividens singulis, prout vult.*

XXXIX. Ita 5. Rodriguez (2) dicens: omnino convenit, unumquemque iis talentis intellectus, ingenii, habilitatis, aliarumque qualitatum esse contentum, quæ divina bonitas ipsi communicavit; nec propterea, quod in iis multis fortasse aliis cedat, debet animo esse dejectior. Res istæ ita in hoc mundo sunt ordinatæ, atque dispositæ, ut nemo sit, cui non aliquid desit: et tametsi videantur sibi aliqui in nonnullis rebus esse eximii, et vero etiam sint, habent nihilominus semper etiam alia, quæ ipsos humilient, in quibus opus habent hac conformitate. Viri sancti, qui periculum magnorum talentorum vere penetrabant, non solum ea non prensabant, sed et serio refugiebant. Audi Davidem: *Ab altitudine*

(1) ad Cor. 1. c. 12. v. 11.
(2) p. 1. tr. 8. 15.

diei timebo: et hinc Deo magis placebant, qui servos suos humiles vult, non elatos. O si semel capaces fieri possemus saluberrimæ doctrinæ hujus, omnia videlicet esse nugas et vanitatem, præterquam facere voluntatem Dei. Si tu absque litteris, vel saltem iis leviter tinctus, plus sapis, et places Deo, quid tibi cum litteris? si ob aliquem finem deberes illas velle, certe ob id unum velle deberes, ut Deo placeres; jam si Deo plus places, vel nihil, vel parum sciendo, uti revera plus places, quando quidem ipse est, qui hanc distributionem fecit, quorsum te ipsum affligis? cur vis esse plus, cum te Deus velit esse minus? non placuerunt Deo magna illa sacrificia, quæ ipsi rex Saul voluit offerre, quia res non erant conformes divinæ voluntati, quare nec placebunt eidem alta tua sublimiaque desideria. Non consistit bonum nostrum nec in profectu nostro litterario, nec in magnis qualitatibus, nec in re alia ulla, quam in voluntate Dei, et in bona exactaque reddenda ratione eorum, quæ Deus nobis tradidit. In his figendus est oculus cordis, et non in donis.

COROLLARIUM IV.

INDIFFERENTIA.

XL. Colliges 4. te ad omnia loca, et officia, indifferentem esse debere, cum in uno æque ac altero occasionem habeas, finem tuum, id est, beneplacitum divinum obtinendi.

NOTÆ.

XLI. Ita 1. S. Paulus (1) dicens: *spectaculum facti sumus mundo, Angelis et hominibus, etc.* non ergo refert, quam personam, sed quam bene agas.

XLII. Ita 2. S. Augustinus: (2) optimus minister ille est, qui non magis nititur a te audire, quod ipse voluerit, sed potius velle, quod a te audiverit.

XLIII. Ita 3. B. Aloysius (3) dicere solitus, religionem navi esse similem, in qua æque magnum spatium vehendo

(1) 1. ad Cor. 4. v. 9.
(2) l. 10. confess. cap. 26.
(3) Vita.

conficiunt, qui ad remos, quam qui ad clavum sedent.

XLIV. Ita 4. Thomas Kemp. (1) munit parum locus, si deest spiritus fervoris; nec diu stabit pax illa quæsita forinsecus, si vacat a vero fundamento status cordis, hoc est, nisi steteris in me, permutare te potes, sed non meliorare.

XLV. Ita 5. Rodriguez (2) sic loquens: apposita est ad hanc rem declarandam similitudo eorum, qui comœdias exhibent, quorum laus non regulatur a persona, quam repræsentant, sed a modo, dexteritate, et gratia, quacum repræsentant, agunt, movent, loquuntur. Unde si hæc melius præstet is, qui rusticum exprimit, eo, qui Cæsarem, laus et præmium ab æquis censoribus illi adsignatur, non huic. Ita quod Deus in nobis potissimum attendit in hac vita (quæ quid aliud est, nisi comœdia, et utinam in tragœdiam non terminetur!) non est persona, quam repræsentamus, v. g. superioris, concionatoris, sacristæ seu æditui, janitoris, sed illud unum, quam bene scilicet suam quisque personam repræsentet. Quare si melius

(1) l. 3. c. 27.
(2) c. 15.

munere suo fungatur coadjutor, superiore, vel concionatore, recipiet majus his in cœlo præmium, magisque a Deo honorabitur. Non potuisset interdum aliquis repræsentare personam regis, repræsentando vero personam famuli vel pastoris, honorem laudemque retulit; sic non fuisses tu fortassis idoneus ad sustinendam personam concionatoris, aut superioris, jam vero bene laudabiliterque sustines personam confessarii, ministri, vel coadjutoris. Novit optime Deus dare cuique, quod ipsi congruit, et secundum propriam virtutem. Nemo igitur aut affectet, aut appetat personam sibi non convenientem, nec talenta sibi indebita. Sed hoc sit studium cujusque, ut donum, quod Deus ipsi est elargitus, fructuose ad ejusdem gloriam collocet, hoc enim et Deo erit longe gratius, et copiosius in cœlo præmium percipiet.

XLVI. Ita S. Ignatius Loiola, (1) asserens eos, qui in Societate vivunt, debere esse indifferentes, ad proficiscendum, et residendum in quacunque plaga mundi, quocunque eos miserit obedientia, inter fideles, et infideles, sive ad Indos, hæreticos, etc.

(1) p. 7. const. c. 1. §. 1.

Et quidem circa hoc faciunt professi quartum votum solemne Romano Pontificij, obligando se ad eundum prompte et libere, nulla obtenta excusatione, ad quamcunque mundi partem, ad quam eos sua Sanctitas miserit, nihil petendo viatici, nec per se, nec per alios, nec temporale quicquam, idque sive pedibus, sive equo, cum pecuniis, vel sine, petendo eleemosynam, prout Sanctitati suæ melius in Domino videbitur. Et asserit ibi S. P. N. finem et intentionem faciendi hoc votum esse, ad conformandum se magis voluntati divinæ; cum enim primi illi patres diversarum essent regionum, et non constaret, ubinam terrarum magis esset placitum Deo ipsos occupare, fidelesne inter, an infideles, ad constituendum se in bilance divinæ voluntatis, consecrarunt se per hoc votum vicario Christi, ut ipse dispiceret, quonam potius ad majorem Dei gloriam essent mittendi. Ipsa vero persona societatis (inquit) non se debet intromittere, nec ullo modo procurare, ut vel eat, vel consistat in uno loco potius, quam in alio, sed debet esse omnino indifferens, totam dispositionem relinquendo in manibus superioris, qui loco Dei ipsum gubernat, ad majus obsequium et gloriam suam. Ut autem videamus, quam indiffe-

rentes nos esse hac in parte voluerit S. P. N. legimus in vita ipsius, dixisse ipsi aliquando patrem Jacobum Lainium, sentire se desiderium ad Indos proficiscendi, ad procurandam salutem gentis illius, defectu operariorum misere pereuntis. Ego vero, inquit Ignatius, nihil horum desidero, rogatusque ejus rei causam, respondit, quia cum nos devoverimus summo Pontifici, ut ipse exploret, ubinam majus Dei servitium obeatur, indifferentes nos esse convenit, ita ut non magis ad unam, quam ad alteram partem inclinemus. Imo (addit) si ego me sentirem inclinatum, uti tu, proficisci in Indiam, conarer me impellere in partem alteram, ad attingendam illam æqualitatem indifferentiamque, quæ ad consequendam obedientiæ perfectionem est necessaria. Neque ideo dicere intendimus mala esse vel imperfecta ejusmodi desideria; sunt enimvero sancta, quin et bonum est, ea superiori proponere, cum Deus illa inspirat. Sic enim dicit ibi P. N. gaudent superiores, sibi talia exponi: signa enim sunt divinæ vocationis ad loca, et suavius hoc modo omnia fiunt. Sed id tamen dico, ut videatur indifferentia, animique promptitudo, quam P. N. vult in nobis vigere ad eundum, manendumve in quacunque mundi parte.

XLVII. Ita 7. B. Ægidius, (1) cui S. Franciscus licentiam dederat eundi, quocunque vellet, habitandique in provincia, et monasterio, quæ ipsi magis arriderent, omnimodam ipsi, ob ipsius merita et sanctitatem, relinquendo libertatem: quid fit? vix quatriduum in ista licentia exegit, cum magnam sentire cœpit in animo inquietudinem. Redit igitur ad sanctum Franciscum, petitque instantissime, ut locum monasteriumque ipsi designet, in quo ipsum de reliquo velit vivere, magno ipsi hanc libertatem licentiamque stetisse, certumque se esse, liberam, largamque hanc obedientiam nullam ipsi quietis partem relicturam. Boni ferventesque religiosi, pacem adimpletione propriæ voluntatis non inveniunt, sed turbas et amaritudinem, ac propterea, nec hunc nec alium locum affectant, sed sese totos in manu Dei, superiorumque perfecte constituunt, persuadentes sibi, id quod vere est, hanc esse voluntatem Dei, in qua sola conquiescunt.

(1) l. 7. c. 5.

COROLLARIUM IV.

ORATIONIS. MODICA OCCASIO.

XLVIII. Colliges 5. turbari te non debere, si advertas, te modicum tempus et occasionem habere, multas orationes peragendi, cum ideo solum debeas orationi vacare, quia Deus vult eam te peragere ad laudandum ipsum, variaque tibi et aliis dona impetranda; hos fines autem melius obtinere poteris, si ex voluntate Dei aliquid agas.

N O T Æ.

XLIX. Ita 1. S. Augustinus (1) inquiens: vis semper laudare Deum; bene fac omnia, et laudasti Deum.

L. Ita 2. Blosius (2) dicens: verissima devotio sita est in verissima resignatione, abnegatione, nihilipensione, et annihilatione sui ipsius. Hanc habet quisquis divina fretus ope, Deo semper inhæret per amorem, idque perinde in penuria, ut in

(1) in Psal. 158.
(2) in farrag.

abundantia, in mœrore, ut in gaudio. Itaque qui in quibuscunque eventibus, integra cum Deo pace, Deo unitus permanet, is, quid sit vera et integra vita, veraque devotio, perspectum habet. Et in speculo spirit. cap. 9.: nihil melius postulare, nullam præstantiorem orationem fundere potes coram Deo, quam ut petas fieri voluntatem ejus.

LI. Ita 3. P. Balthasar Alvarez (1) e societate Jesu, qui cum adverteret nimium in se desiderium orationis, statuit non plus temporis orationi dare, quam obedientia permitteret, amplectens pro regula suæ orationis consilium Tobiæ de eleëmosyna filio datum: quo modo potueris, esto misericors; si multum tibi fuerit, abundanter tribue, si exiguum tibi fuerit, etiam libenter impertiri stude. Cum enim orare, sit esse cum Deo, si quo tempore ille vult opera tua uti, ipsum hac defraudes, jam non erit ipse tecum. Et, si ille tecum non sit, quomodo tua solitudo poterit esse oratio? servus faciens, quidquid Dominus ejus jubet, tempusque in eo expendens, quod ipse præcipit, paratus ad omnia, quæ ejus sunt obsequii, non gratis comedit

(1) Vita c. 2.

panem, potestque omnem deponere scrupulum. (1) Alias vero dicebat cuipiam: cupis proficere, orationique tuæ bene attendere ut placeas Deo? permittas te ab eo gubernari, et incipias amorem, quem erga illum habes, in eo ostendere, quod sis contentus et placatus, quomodocunque, et quacunque via ille dare voluerit, modicum aut multum, aut nihil. Et crede certo, te magis illi placiturum, si gaudeas, et tranquillus sis cum paupertate, quamdiu ille te non eduxerit ex illa, quam si obtineres imaginariam tuam celsitatem: satis hactenus eo modo serviisti Deo, qui tibi placuit; incipias jam eidem servire, vel unico die, quomodo ipse cupit. (2) Cum vero quondam videret, se multis externis occupationibus premi, et proponeret Deo teneras quasdam querelas, quod sibi tempus deesset ad manendum cum ipso seorsim, factum est, inquit, hoc verbum Domini in me: satis tibi sit, quod opera tua utar, quamvis te non habeam mecum: ex quo mansi jucundus et lætus. Alias circa eamdem materiam hoc sensit: fieri quidem potest, ut multis hominibus Societatis tempus desit liberum explendæ suæ voluntati; sed

(1) Ibid. c. 43.
(2) Ibid c. 50.

non deerunt occupationes, et opportunæ occasiones ad explendam divinam. Quod si, ut granum frumenti fructum afferat, necesse est, ut moriatur; quæ melior et major felicitas? quæ vero major stultitia, quam dolere de tali occupatione? si Deus electionem nobis mortis permitteret, quamnam jucundiorum invenire possemus illa, in qua neque cauteria, neque opprobria adhibentur? quid autem aliud sunt hominum Societatis occupationes, quam stationes, in quibus Deus illos ponit; spatia quædam ipsius obedientiis plena: venæ apertæ; ex quibus totus sanguis effluit propriarum voluntatum: quæ magis in oculis Dei splendent, quam lapides pretiosi: aptissimæ ac ditissimæ viæ ad perfectionem? Dicebat etiam, præcipuum omnis bonæ orationis finem, et optimum fructum ex ea colligendum esse: dare Deo, quidquid a nobis petierit; magnaque cum conformitate acquiescere ei in omnibus, quæ de nobis statuerit. Et velut honesta uxor non alia de causa se exornat, quam ut marito placeat, cui si sine his ornamentis placeret, parata esset illa mox abjicere, etsi ab aliis deformis haberetur et contemneretur, ita et nos in omnibus soli Deo placere studeamus

COROLLARIUM VI.

SOLLICITUDO DE FRUCTU.

LII. Colliges 6. te in tuis negotiis non turbari debere, si optatus fructus non sequatur; cum intentio tua ad solum beneplacitum divinum ferri debeat, quem fructum semper obtinere potes; sed et de reliquo is fructus laborum optimus censeri debeat, quem providentia divina nobis concessit.

N O T Æ.

LIII. Ita 1. Deus ipse dicens: (1) *Quid est, quod debui ultra facere vineæ meæ, et non feci ei?* (2) *Sepivit eam, et lapides elegit ex illa, et plantavit eam electam, et ædificavit turrim in medio ejus, et torcular extruxit in ea: et expectavit ut faceret uvas, et fecit labruscas. Nunc ergo habitatores Jerusalem, et viri Juda, judicate inter me et vineam meam.*

LIV. Ita 2. B. Virgo S. Birgitta (3) dicens: amici Dei non habent attædiari

(1) Isaiæ c. 5. v. 4.
(2) Ibid v. 2.
(3) L. 4 rev. c. 21.

in servitio Dei; sed laborare, ut homo malus fiat melior, et homo bonus veniat ad perfectiora. Nam quicunque voluntatem haberet sibilandi in aures omnium transeuntium, quod Jesus Christus esset vere Filius Dei, et faciendo conaretur, quantum posset, ad aliorum conversionem, licet nulli vel pauci converterentur, nihilominus eandem mercedem obtineret, ac si omnes converterentur, sicut per exemplum dico tibi: si duo mercenarii ex præcepto domini foderent montem durissimum, et alius inveniret aurum electum, alius vero nihil, isti propter laborem et voluntatem digni essent æquali mercede.

LV. Ita 3. S. Chrysostomus (1) sic loquens: utinam oratio nostra aliquid proficiat! Quod si post longam admonitionem in iisdem vitiis perseveraverint, ne sic quidem desistemus, illis, quod rectum est, consulere; quandoquidem et aquarum venæ, etsi nullus veniat aquatum, manant tamen: et fontes, quamvis hauriat nemo, tamen scatebras emittunt: et amnes, etsi nemo bibat, nihilo secius fluunt, sic oportet et illum, qui concionatur (et conversatur) quamvis nullus auscultet, tamen

(1) Hom. 3. in 1. Cor.

præstare, quidquid in ipso situm est. Siquidem hæc lex nobis, qui sacri sermonis administrationem suscepimus a benigno præscripta est Deo.

LVI. Ita 4. S. Bernardus (1) Eugenium sic adhortans: noli diffidere, inquit, curam exigeris, non curationem. Denique audisti: curam illius habe, et non, cura vel sana illum. Verum dixit quidam: *non est in medico semper, relevetur ut æger.* At melius propono de tuis tibi. Paulus loquitur: *Plus omnibus laboravi.* Non ait, plus omnibus profui, aut plus omnibus fructificavi, verbum insolens religiosissime vitans. Alias autem noverat homo, quem docuit Deus, quia unusquisque secundum suum laborem accipiet, non secundum proventum. Ita, quæso, fac tu, quod tuum est: nam Deus, quod suum est, satis absque tua sollicitudine et anxietate curabit. Planta, riga, fer curam, et tuas explevisti partes; sane incrementum, ubi voluerit, dabit Deus, non tu. Ubi forte noluerit, tibi deperit nihil, dicente scriptura: Sap. 10. *Reddet Deus mercedem laborum sanctorum suorum.* Securus labor, quem nullus valet evacuare defectus.

(1) l. 4. de Consid. c. 2.

LVII. Ita 5. S. Ignatius, qui, si quem, omnia expertus, tamen e peccatorum cœno extrahere non potuisset, non ideo contrahebat animum, vel se angori dabat, quasi oleum et operam perdidisset, sed conscientiæ et officii fructu contentus, acquiescebat in alto providentiæ divinæ consilio. Idem alios, teste Ribadeneira, l. 5. c. 11. facere hortabatur, Angelorum Tutelarium exemplo, qui quos a Deo sibi commissos acceperunt, monent quoad possunt, defendunt, regunt, urgent, et ad bonum juvant; sed si voluntatis libertate abutantur illi, et inobedientes atque obstinati sint, propterea tamen nullo anguntur mœrore, nulla afficiuntur molestia; curavimus, inquiunt, Babylonem, et non est sanata.

LVIII. Ita 6. Thomas Kemp. (1) loquens in persona Christi: Fili, desideria te sæpe accendunt et vehementer impellunt: sed considera, an propter honorem meum, an propter tuum commodum magis movearis. Si ego sum in causa, bene contentus eris, quomodocumque ordinavero: si autem de proprio quæsitu aliquid latet, ecce hoc est, quod te impedit, et gravat. Et iterum: quare vano mœrore consume-

(1) l. 3. c. 11. et 27.

ris? cur superfluis curis fagitaris? Sta ad beneplacitum meum, et nullum patieris detrimentum. Si quæris hoc vel illud, et volueris esse ibi vel ibi, propter tuum commodum et proprium beneplacitum magis habendum, nunquam eris in quietudine, nec liber a sollicitudine, quia in omni re reperietur aliquis defectus: et in omni loco erit, qui adversetur.

COROLLARIUM VII.

ZELUS ANIMARUM.

LIX. Colliges 7. etiam tunc turbari te non debere, quando occasionem non habes, proximi salutem procurandi: quia et hanc non aliter, quam juxta mensuram beneplaciti divini procurare velle debes, et præterea voluntas cum divina conformata, optimum etiam medium est, proximo necessaria ad salutem auxilia impetrandi.

N O T Æ.

LX. Ita 1. Blosius (1) dicens: multo acceptius Deo est, ut cum Apostolo ex

(1) in farrag.

animo dicamus: *Domine, quid me vis facere?* quam, si mira quædam, ex voluntate propria, pro illius amore nos libenter facere velle dicamus: super omnia namque, quæ vel dicere vel facere possemus, hoc a nobis maxime deposcit Deus, ut intus corde dicamus: Domine, fiat gratissima voluntas tua.

LXI. Ita 2. M. Avila (1) cuidam scribens: ne, quæso, respicias ad id, quod faceres, si sanus esses, sed cogita potius, quam placiturus sis Deo, si in morbo tuo (aut aliquo opere) cum Dei voluntate te conformes.

LXII. Ita 3. S. Bonaventura (2) dicens: perfectius est adversa tolerare patienter, quam bonis operibus insudare.

LXIII. Ita 4. P. Balthasar Alvarez, (3) qui, cum ægrotum quemdam visitaret, ferventem valde operarium, et conquerentem, quod in lecto jacens nec orare posset, nec sacrum facere, nec confessiones excipere, aliaque ministeria præstare, quæ sanus faciebat, eidem dixit, pluris facere Deum,

(1) 2. Epist.
(2) de grad. virt. c. 24.
(3) Vita c. 28.

quod quis eum in morbo per mensem sustineat ac toleret, quam quod in hujusmodi ministeriis per integrum annum illi serviat.

COROLLARIUM VIII.

CASUS TRISTES AMICORUM.

LXIV. Colliges 8. etsi humanum sit, casibus amicorum condolere, nunquam tamen te inordinate ob eos tristari debere; cum eadem causa te movere debeat ad eos deserendos, quæ ad agendum cum iis te impellere debeat, scilicet beneplacitum divinum.

N O T Æ.

LXV. Ita 1. (1) Christus valedicens Matri suæ, et hæc vicissim Filium dimittens ad mortem tam acerbam, qui sic Deum velle videbant.

LXVI. Ita 2. S. Job, (2) in oppressione liberorum id unum ingeminans: *Sicut*

(1) in vita Christi.
(2) c. 1. v. 21.

Domino placuit, ita factum est; sit nomen Domini benedictum.

LXVII. Ita 3. Thom. Kemp. (1) in persona Christi sic loquens: Fili, si ponis pacem tuam cum aliqua persona, propter tuum sentire et convivere, instabilis eris et implicatus. Sed si recursum habes ad semper viventem, et manentem veritatem, non contristabit amicus recedens, aut moriens. In me debet amici dilectio stare: et propter me diligendus est, quisquis tibi bonus visus est, et multum charus in hac vita. Sine me non valet, nec durabit amicitia: nec est vera et munda dilectio, quam ego non copulo. Ita mortuus debes esse talibus affectionibus dilectorum hominum, ut (quantum ad te pertinet) sine omni humano optares esse consortio.

LXVIII. Ita 4. S. Hieronymus (2) ad Paulam: bonus est Deus, et omnia quæ bonus facit, bona sint necesse est. Mariti orbitas irrogatur? plango quod accidit, sed quia sic placet Domino, æquo animo sustinebo. Unicus raptus est Filius? durum quidem, sed tolerabile, quia sustulit ille, qui dederat.

(1) l. 3. c. 42.
(2) Ep. ad Paul.

LXIX. Ita 5. S. Augustinus (1) sic adhortans: illum quære, qui deesse numquam potest. Subtrahantur quæ dedit, numquid subtrahitur qui dedit? applica ad ipsam etiam voluntatem divinam.

COROLLARIUM IX.

SOLLICITUDO DE FUTURIS.

LXX. Colliges 9. te ob nullum eventum futurum, inordinate angi debere, cum certo persuadere tibi possis, et debeas, id futurum, quod Deo placuerit; id autem tibi malum non futurum, nisi tu per voluntatem propriam tibi in malum torqueas.

NOTÆ.

LXXI. Ita 1. (2) Christus expectans usque ad passionis tempus, et tunc ad orationem confugiens, dicensque: *Pater, si possibile est, transeat a me calix iste.* Etiam alios tam sollicite monuit: *Nolite solliciti esse in crastinum; crastinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi. Quærite primum regnum* (id est voluntatem) *Dei, et hæc omnia adjicientur vobis.*

(1) in Ps. 34.
(2) Matth. c. 26. v. 39.

LXXII. Ita 2. Thomas Kemp. (1) inquiens: quid importat sollicitudo de futuris contingentibus, nisi ut tristitiam super tristitiam habeas? Crede in me, et in misericordia mea habeto fiduciam.

LXXIII. Ita 3. P. Balthasar Alvarez, (2) qui eum, qui sub obedientia vivit, nolebat cogitare, quid cras de se futurum esset, aut quid ipse acturus esset? responsio enim in promptu est: faciam, quod jubebor; erit, quod volet Deus. Et ita hoc totum meum lucrum est, ut te Deum meum contentum habeam, tibique satisfaciam.

COROLLARIUM X.

ANGOR DE PRÆTERITIS.

LXXIV. Colliges 10. neque de præteritis te tristari inordinate, sed in providentia divina, quæ ob altissimas causas talia fieri permisit, acquiescere debere, et vero etiam utilius posse.

(1) l. 3. c. 30.
(2) Vitæ c. 5.

NOTÆ.

LXXV. Ita 1. S. Catharina Senensis in quadam epistola sic scribens: si omnia peccata simul in uno homine coacervata essent, non deberent eum impedire, quo minus fructum sanguinis Filii Dei in se reciperet, modo vera fides et spes infinitæ misericordiæ Dei in eo remanerent. Cum peccatum solummodo in mala perversaque voluntate situm sit, homo videns bonam voluntatem sibi a Deo concessam esse, debet omni confusione spiritus abjecta, perseverare in sanctis operibus et exercitiis, ambulareque in lumine gratiæ, quam invenit in se absconditam in munere Dei, qui bonam voluntatem in se conservat. Debet diabolo, confusionem vel desperationem suggerenti respondere: si gratia Dei in me non esset, et ego pravas suggestiones tuas sequerer; jam vero confido in pio Domino meo Jesu Christo, qui me semper intuebitur, ac salvum faciet, propter immensam misericordiam suam.

LXXVI. Ita 2. Blosius (2) dicens: Quando asceta peccat, sibi soli peccatum

(1) in Epist.
(2) in inst. spir. c. 8.

suum imputet, magisque doleat, et deplangat, quod Deum fidelissimum, dulcissimumque patrem suum offenderit, quam quod commeruerit, ut gravibus, vel etiam æternis suppliciis puniatur. Molestiam illius acerbæ reprehensionis, qua tunc intus a Deo conteritur, non quærat effugere, sed humiliter illam, tanquam salutare antidotum, sustineat. Exaggeret quidem offensas suas, non tamen desperet. Si ex lapsu factus est humilior, atque cautior, res jam non usque adeo male se habet. Ergo postquam lapsus est, non nimis scrupulose perquirat, unde id acciderit, neque diutius, quam oportet, defectum suum apud se (quasi fugiens a Deo) revolvat: sed cito se in Deum recipiat, et contrito atque amanti corde ad Christum conversus (etiamsi sensibilis contritio non adsit) dicat: Domine, ego ad te confugio, culpam agnosco: propitius esto mihi peccatori. Projicio iniquitates et negligentias meas in abyssum miserationum tuarum. Renuntio omnibus, quæ tibi displicent, et quidquid tu non es, relinquo. Propono per gratiam tuam corrigere me: ablue me pretioso sanguine tuo. In te spero, clementissime mi, et amabilem dexteram tuam, quæ me cadentem semper excipit, deosculor.

Præstat omnino post peccatum admissum mox reverti, quam diu in peccato discutiendo occupari, detinerique. Neque enim contracta dissimilitudo melius alibi, quam in Deo deponetur. Revera cum Deus sit fons immensæ misericordiæ, non potest non succurrere, non potest non ignoscere ei, qui ipsum humiliter et confidenter invocat, etiamsi is peccata totius mundi millies commisisset. Fasciculus lini in ingentem ignem conjectus, non tam repente incenditur, quam paratus est Deus veniam dare homini pro peccatis suis vere dolenti. Inter bonitatem Dei, et peccatorem pœnitentem nullum prorsus medium est.

LXXVII. Ita 3. idem Blosius (1) sic loquens: Asceta propter eos defectus, quos nulla ratione in se devincere potest, non perturbetur, sed Deo se resignans, reputet illos veluti fimum esse, quo conspersus ager animæ suæ uberiorem fructum affert. Deus enim nævos aliquos spirituales, et modicum quid reprehensibile, etiam in charissimis electis suis sæpe relinquit (qui ut plurimum ad iram et vehementiam procliviores sunt, vel primorum motuum molestia longo tempore fatigantur) ut sibi et aliis cogniti, magis humilientur, indeque

(1) Ibid.

gratia, quam a Domino acceperunt, velut ignis sub cinere occultetur, ac melius conservetur. Sæpenumero accidit, ut hi, qui irresignati adhuc sunt, et grandes in oculis suis, virilius primos in se motus compescant, et fortius adversa quæque extrinsecus perferant, quam humiles et vere resignati Dei amici. Isti enim secundum interiorem quidem hominem tranquilli in adversis permanent, sed secundum sensualitatem plerumque turbantur, atque pœnas exhorrent. Igitur asceta roget Christum, ut omnem suam imperfectionem suppleat. Si longanimis fuerit, tandem ab ipso Christo istud intus audire merebitur: gratias tibi ago, fili, quod defectus tuos ad finem usque patienter tolerando, mecum crucem meam portaveris.

LXXVIII. ita 4. idem: (1) Sancti Patres affirmant, eum, qui Dei erga se justitiam perinde ut misericordiam, ad æternam ejusdem sui Domini gloriam exosculatur ac diligit, tam facile peccatorum omnium, et pœnarum illis debitarum plenam veniam obtinere, quam facile una aquæ guttula in ardente fornace consumitur.

LXXIX. Ita 5. B. Aloysius (2) exemplo

(1) Idem in specul. c. 9.
(2) Vit. lib. 2. cap. 5.

suo docuit, qui, si quid deliquisse se cognosceret, non nimia tristitia contrahebat animum, sed semet ad pedes Domini projiciens, seque confessione expiaturum peccatum decernens, animoque dolens, acquiescebat. Dicere item solebat, nimium de levibus erratis affligi, indicium esse hominis semet ignorantis, qui enim se norit, non posse esse nescium, hortum suum tribulorum ac spinarum suapte sponte feracem esse.

LXXX. Ita 6. Thomas Kemp. (1) in persona Christi hominem sic animans: Animæquior esto, et ad majorem sustinentiam accingere. Non est totum frustratum, si te sæpius percipis tribulatum, vel graviter tentatum. Homo es, et non Deus: caro es, non angelus. Quomodo tu posses semper in eodem statu virtutis permanere, quando hoc defuit angelo in cœlo, et primo homini in paradiso. Ego sum, qui mœrentes erigo sospitate, et suam cognoscentes infirmitatem ad meam proveho divinitatem.

(1) L. 3. cap. 57.

COROLLARIUM XI.

PERSECUTIONES.

LXXXI. Colliges 11. te nullius persecutionis causa irasci, aut indignari debere, cum nemo tibi nocere possit, aut plus, quam Deus permittat, te affligere: quidquid autem Deus permiserit, id totum in summum bonum tuum ordinat.

N O T Æ.

LXXXII. Ita 1. Christus non aperiens os, cum consisteret peccator adversus ipsum.

LXXXIII. Ita 2. S. David (1) dicens: *Dimittite eum, ut maledicat: Dominus enim præcepit ei, ut malediceret David: et quis est, qui audeat dicere, quare sic fecerit?*

LXXXIV. Ita 3. Thom. Kemp. (2) sic loquens: Quis tu, ut timeas a mortali homine? Hodie est, et cras non comparet.

(1) L. 2. Reg. c. 16. v. 10.
(2) l. 3. c. 36.

Deum time, et hominum terrores non expavesces. Quid potest aliquis in te verbis aut injuriis? sibi potius nocet, quam tibi: nec poterit judicium Dei effugere, quicunque est ille.

LXXXV. Ita 4. S. Antonius dicens dæmonibus, in diversis formis animalium apparentibus: si quam Deus dedit vobis potestatem in me, ecce, irruite in me; si autem nullam a Deo ad hoc potestatem habetis, cur frustra laboratis?

LXXXVI. Ita 5. S. Lupus, qui, cum ab Attila Trecas Galliæ urbem occupare volente quæsiisset, quis es tu? et ille respondisset, se esse flagellum Dei, mox aperiri portas jussit, dicens: Salve flagellum Dei. Ergo et tu latissime aperi portas cordis tui, et persecutorem cum maximo charitatis et gaudii affectu excipe.

LXXXVII. Ita 6. monachus (1) ille, qui, quanto plus eum aliquis injuriis afficiebat et incitabat, tanto magis ad eum recurrebat dicens: isti sunt, qui nobis occasionem præbent ad perfectionem nostram; qui autem beatificant nos, ipsi decipiunt nos, et semitam pedum nostrorum subvertunt.

(1) Vitæ P. P. l. 7. c. 7. n. 4.

LXXXVIII. Ita 7. Christus S. Gertrudi, (1) cum turbata ob aliorum persecutionem esset, dixit: ne contristare, delector enim tua cohabitatione, ideo ut mecum maneas, mitto tibi amicos contrarios, ut, dum in nulla creatura fidelitatem reperis, ad me plenius recurras. Alias vero eidem dixit: singula verba detrahentium sume tibi loco virtutum, quibus exornata perveniens ad me, et ego compassiva pietate mea compulsus, benigne suscipiam te. Et quanto plus conversatio tua sine culpa reprobatur, eo amplius cor meum amatoria beatitudine tibi condescendit, quia per hoc efficieris mihi simillima, qui in operibus meis semper habui perversores. (2) Et iterum, dum eidem dixit, se ideo præ cæteris creaturis, quæ in humanitate ipsi deservierunt ad commoda corporalia (ut sunt vasa, quibus in infantia balneatus est) multo majorem honorem spineæ coronæ, lanceæ, etc. contulisse, ut et ipsi dilecti adversariis majorem amorem, quam benefactoribus impenderent.

LXXXIX. Ita 8. P. Balthasar Alvarez, (3) dum tempestas aliqua gravis contra ipsum

(1) L. 3. Insin. c. 63.
(2) L. 4. c. 60.
(3) Vit. c. 40.

fervebat, tantum solatium in oratione et sacro Missæ sacrificio ponens; in quo, cum aliquando esset valde compresso animo ex re adversa, accepit sequentia responsa. 1. *Fidelis est Deus, qui non patietur te tentari supra id, quod potes.* 2. Si Religioni ejusmodi fel deesset, quid tibi mei causa ferendum superesset? et tunc mihi occurrebat, quod si ego essem, qualis esse deberem, debuissem potius similes fellis haustus, imo etiam amariores optare; et si hujusmodi difficilia et ingrata vitæ justi desint, idem esse, atque si Christi Domini coronæ spinæ deessent, aut auri cuspides pretiosæ vesti. 3. Hoc fac, id est, sanguinem et corpus meum sume (erat enim sub sacrificio) ex quo vires accipias ad angustias tuas ferendas. 4. Conquiesce, et in hoc te solare, quod hæc tua pressura geratur, vidente et cognoscente Deo, qui etsi posset, non tamen illam removet, etiamsi plus te diligat, quam tu te ipsum. Sed et ipse se ipsum animabat, et spiritum resumebat, alloquens se ipsum, et dicens: Erras, si cogitas, te integrum, et non bene contusum, perventurum ad cœlum: cœlorum enim regnum est detruncatorum, tentatorum, afflictorum, contemptorum regnum, et qui has et similes alias ærumnas et calamitates

experti sunt. Quomodo igitur auderes inter tot adeo celebres et decantatos duces, ac capitaneos comparere, adeo timidus ?

COROLLARIUM XII.

DESOLATIONES.

XC. Colliges 12. etiam in summis desolationibus te perfectam animi æquitatem servare debere ; cum semper tibi solida illa, quam quærere debes, consolatio ex voluntatis divinæ adimpletione supersit.

N O T Æ.

XCI. Ita 1. Christus tristis usque ad mortem, usurpans illam orationem : *Pater, si possibile est, etc.*

XCII. Ita 2. (1) amicus ille Christi, qui post quinquennalem desolationem angelos consolari volentes respuit, dicens ; abunde sibi ad consolationem sufficere, quod Dei in se voluntas perficeretur.

(1) Rodrig. p. 1. tr. 8. 29.

XCIII. Ita 3. (1) alius Dei famulus dicens: jam quadraginta annis Domino servio, et in oratione me exerceo, nunquam tamen ullam in eo consolationem vel gustum habui; quo tamen die in eam incumbo, eo magnum postea in me vigorem, ad quælibet virtutis exercitia subeunda sentio; at si quo die eam omittam, eo adeo torpidus et flaccidus sum, ut me ad opus aliquod bonum faciendum ne a terra quidem alæ valeant sustollere.

XCIV. Ita 4. S. Catharina Senensis (2) sic seipsam desolationis tempore alloquens: tu vilissima peccatrix nullis consolationibus digna es. Quid enim? nonne tibi satis fuerit, si non damneris, etiamsi toto vitæ tuæ tempore has cruces et tenebras ferre deberes? Certe non ideo elegisti servire Deo, ut hic consolationes ab eo recipias, sed ut in cœlo fruaris illo in æternum. Surge igitur, et consueta exercitia tua prosequere, Dominoque tuo fidelis permane.

XCV. Ita 5. M. Avila (3) dicens: infinities plus est, ac dignius, in adversi-

(1) Rodrig. l. cit.
(2) Idem. tr. 8. c. 28.
(3) in c. 16. Audi filia.

tatibus, cruce, desolationibus, ariditatibus et tentationibus jugiter vivere, si id ipse ita velit, quam quoscunque gustus, consolationes, et contemplationes habere, Dei voluntate cum iis non concurrente.

XCVI. Ita 6. (1) præclare Thaulerus in hunc modum: postquam homo ab omnibus abstractus, jam puer esse desiit, et abunde refocillatione divinæ dulcedinis roboratus est, tum Deus panem cibarium ei porrigit, utpote viriles annos in spirituali vita assecuto; expedit prorsus, ut ille solido duroque cibo pascatur, nec decet, eum deinceps lacte foveri. Necesse est, ut ipse jam puerilibus ludis relictis, negotiari et victum suo labore conquirere, cœlique sævitiam ac tempestates perferre discat. Deus igitur vastam, tenebrosam, desolatamque viam illi proponit, per quam eum deducens aufert et occultat ab eo dona omnia, quæ illi unquam largitus fuerat. Hic jam homo totus sibi ipsi relinquitur, ita ut nullam Dei notitiam in se remansisse putet. Omnia exercitia sua, et quæcunque facit, aut dimittit, prorsus insipida sunt, unde et anima illius præ tædio in illis dormitat. Vix ad momentum in pia aliqua cogitatione

(1) apud Blosium in appendice post instit. spirit.

persistere potest, adeo instabilis est mens ejus: si ad Deum se revocat, ut illi intendat, mox inde veluti repellitur, excutiturque. Totum tempus suum se perdere, et in his, quæ agit (quantumvis ea bona sint) cœlestem sponsum se offendere arbitratur; pro quibus etiam graves pœnas post hanc vitam se luiturum formidat. In initio conversionis ejus volens eum Deus ad se allicere, sicut auceps avem esca objecta allicit, crebro suis illustrationibus visitabat, suavissimoque amoris sui igne inflammabat, et dulcedinem suam gustare faciebat, muneribus gratiæ suæ voluntatem ejus ita trahens, ut, quidquid ipse vellet, etiam ille vellet. At nunc alia via ei gradiendum est. Jam enim Deus austeritatem prætendit, et dura atque aspera exhibet. Unde ille sibi derelictus gravissimam in se rebellionem sentit, et talem, ac tantam pressuram plerumque incurrit, ut, utrum Deum unquam bene habuerit, vel etiamnum habeat, penitus ignoret. Tam acerbo dolore coarctatur, ut amplissima mundi spatia illi nimis angusta esse videantur. Deum non sentit, Deum non cognoscit, et tamen cætera omnia nec eum delectant, nec sapiunt. Ipse itaque pendet velut inter duos parietes, in quorum neutro requiem capere

potest. Non est, quo se vertat, non est, quod agat, nisi hoc tantum, ut secessum recipiat, et dicat: salve amaritudo amarissima, gratia plena. Certe si infernus in hac vita haberi posset, gravius inferno sibi videretur esse, impense amare Deum, et tamen eodem dilecto penitus carere. Jam vero fœdæ acerbæque cogitationes, et vitia, quæ jam pridem se vicisse credebat, vires in eo resumunt, gravissimeque illum impugnant, et forte molestius, quam olim, cum iisdem vitiis male subjectus viveret. Sed plerumque, quo sacratiora sunt tempora, eminentioresque solennitates, eo magis affligitur, obruiturque impedimentis, ita ut nec unam orationem dominicam vel salutationem angelicam libere explere possit. Insuper permittit Deus, ut omnis vita et conversatio ejus, tanquam vana a plurimis irrideatur utque ipse etiam ab his, qui boni esse, et exteriori sanctitate præcellere videntur, vilis habeatur, contemnaturque. Tu quisquis hæc experieris, non declines ad vana solatia, sed esto fidelis cœlesti sponso, viriliter age, probe te gere, nam certissime Deus tuus tibi proxime adest. Tantum vivæ fidei stipiti fortiter innitere, indubitanter melius habebis, omnia prospere cedent. Sed quid

dicimus, cum hujusmodi desolato ac misero homini, quamdiu in hac gemebunda afflictione positus est, persuaderi nequeat, intolerabilem hanc obscuritatem, et internas tenebras, posse unquam in lucem mutari; omnino tamen si vera pace vult gaudere, debet in hujusmodi derelictione, pressura, et spiritus paupertate resignatus esse, atque ab omnibus internis deliciis animum liberum, expeditumque habere. Deprimat igitur sese in gratissimam Dei voluntatem, paratus hanc calamitatem sustinere, quamdiu illi visum fuerit. Profecto multo verius, utiliusque in tanta spiritualis hyemis asperitate Deum præsentem habet, quam unquam in omnibus jucundæ consolationis æstatibus habuit. Porro interim dum tantis afflictionibus a Domino exercetur, satis edat, et bibat, ut par sit illis ferendis. Hujusmodi autem pressuræ nonnunquam ex naturali hominis indispositione, nonnunquam ex maligni spiritus operatione oboriri solent; sed undecunque accidant, de manu Domini suscipiendæ sunt, cujus permissu eveniunt.

8

XCVII. Ita 7. Blosius: (1) Quando videris tibi magna obscuritate, ariditateque contabescere, et gravibus angustiis premeris, si tunc conformis divinæ voluntati, miseriam et afflictionem illam cum benigna tranquillitate propter Deum toleras, multo gratior Deo es, quam si divino lumine multum irradiareris, et intus florerent omnia. In pressura et afflictione homo non ita facile se ipsum quærere potest, sicut in sensibilis dulcedinis, consolationisque affluentia; in hac enim plerumque natura se admiscet, et anima, si incautior fuerit, per immodicam delectationem, cito maculam contrahit. Sane fieri non potest, ut aliquis resignato corde quidpiam sustineat pro gloria Dei, quin saporem quemdam divinitatis percipiat. Licet enim illi nihil fortassis sentire, id est, sensibiliter gustare contingat (Deo se ad tempus occultante) hoc ipso tamen ei, quod patitur, bene sapit, quod se illud ad æternam Dei gloriam ferre velle cognoscit. Idem in farrag. sic loquitur: si quando sentias naturæ torporem, mœstitiam, et grave pondus, teque gustu, appetitione, et impulsu erga res spirituales destitutum, itemque miserum, inopem, desolatum, atque sine ulla consolatione

(1) spec. spir. c. 9.

relictum esse a Deo, et quodam erga quævis tam externa, quam interna exercitia tœdio laborare, nihil hinc animo consterneris, sed Domini manibus te permittens ac resignans, illius optes fieri voluntatem, et quod ad ejus sit honorem. Crede mihi, hæc atra ac tristis nubes propediem dissipabitur, et lux, splendorque radiantis solis (qui est Dominus noster Jesus Christus) majori cum gratia ac consolatione te perfundet atque illustrabit, quam unquam antea, atque hoc ipso senties, te diligi a Deo, teque illi placere. Si quis magnopere cuperet, divinam intra se consolationem, Deique præsentiam instar aliorum piorum hominum sentire, Deus autem hoc illi negaret, et ille hac in parte se totum pro Dei gloria, divino beneplacito resignaret: multo verius ei hoc ipsum præstaretur, quam si sensibiliter idem percepisset. In propria siquidem voluntatis abnegatione centuplo plus gratiæ ac prœmii est, quam in ipsa sensibili consolatione, in qua proprietas retinetur.

XCVIII. Ita 8. Thomas Kempensis: (1) Non est grave, humanum contemnere solatium, cum adest divinum. Magnum est,

(1) Cap. 9. l. 2.

et valde magnum, tam humano, quam divino carere posse solatio, et pro honore Dei libenter exilium cordis velle sustinere, et in nullo se ipsum quærere, nec ad proprium meritum respicere.

XCIX. Ita 9. P. Balthasar Alvarez (1) dicens: Intellexi, Deum parcius consolationes spirituales elargiri, eo quod ad ipsius obsequium ita expediat; nam eo anima est melius præparata ac disposita, quo magis assimilatur suo Redemptori, qui in hac vita fuit calamitatibus plenus, ejusque anima multis desolationibus, et tristitiis refecta; solatium autem simile debet esse refrigerio et levamini, quo viator in hospitio est refectus, non ut in eo maneat, sed ut majori animo et robore pergat ulterius.

C. Ita 10. Rodriguez (2) sic discurrens: verum ut clarius perspicias fructum ac valorem talis orationis, et quam ipsa grata sit Deo, peto ego abs te, quam meliorem numinique acceptiorem potest quis facere orationem ea, quæ multum sudoris, fatigationis, patientiæ, et in Deum habet resignationis? quidnam vel aliud vel majus

(1) Vit. c. 50.
(2) P. 1. tr. 8. c. 26.

in nostra oratione quærimus? quando igitur Deus mittit ariditatem, tentationemque in illa, cur non conformas te Deo in illa? cur non patienter acceptas istam animi desolationem; ex qua maximos, præstantissimosque actus patientiæ amorisque Dei potes efficere? Dicitur, et verum est, amorem consistere in patiendo pro re amata; et quo labor, qui fertur, est durior, hoc et amor major. Jam igitur, labores servorum Dei omnium durissimi, sunt cruces, et mortificationes istæ spirituales, nimium quantum molestiores temporalibus istis, aut etiam corporalibus, quæ ex valetudine et fortuna sentiuntur. Eo igitur ascendere, ut dictæ cruces et molestiæ æquanimiter, imo et cum gaudio portentur, etiam (si ita Deo videretur) per longissimum tempus omnemque vitam, idque tantum amore ipsius, profecto res est altissima, et summæ perfectionis, talisque oratio maxime proficua, adeo certe, ut aliqui doctores tales appellent excellentes Martyres. Ultimo tantum peto, quo alio respicias et collinees in oratione, nisi ad acquirendam humilitatem et cognitionem tui propriam? quoties petivisti a Deo cognoscere, quis sis? Ecce tibi jam hoc obtinuisti: per hunc enim modum Deus tibi

aperuit oculos ad cognoscendum te ipsum. Aliqui fundant orationem suam in multis lacrymis, et magno sensu doloris pro peccatis. At errant; hoc enim Deus facit, non ipsi. Sed si ibi hæreas, ut saxum et stipes, hoc tu es, et nisi Deus saxum percusserit, non fluet inde nec aqua, nec mel. In hoc igitur cognitio est tui, fons mille bonorum, quorum plenam utramque manum habebis, si sis, ut dictum est, in ejus voluntatem resignatus, hic siquidem esse debet orationis tuæ fructus et pretium.

COROLLARIUM XIII.

LAUS ET VANA GLORIA.

CI. Colliges 13. te nullius laudis aut vanæ gloriæ causa quidquam agere debere, cum alia tibi, atque infinities præstantior laus et gloria ex beneplacito divino offeratur.

N O T Æ.

CII. Ita 1. S. Chrysostomus: (1) non laudet ille, nihil enim profuerit, et si vituperaverit, nihil nocebit, in Deo enim

1) Hom. 43. ad popul.

utraque habent aliquid lucri vel jacturæ; at apud homines omnia vana, et in hoc æquamur Deo, quod ab hominibus ille gratia non indigeat; ait enim: gloriam ab hominibus non cupio. Parumne igitur hoc? cum noles gloriam contemnere, dic: Deo par fio, si contempsero, et statim contemnes.

CIII. Ita 2. S. Clara (1) de se fassa, quod si a toto mundo honoraretur, nullam mutationem in se, nec illicium habituram; nec si ab hominibus vilipenderetur, se ob id turbatum iri.

CIV. Ita 3. Thomas Kemp. (2) inquiens: qui temporalem requirit gloriam, aut non ex animo contemnit, minus amare convincitur cœlestem. Non es sanctior, si laudaris; nec vilior, si vituperaris; quod es, hoc es; nec major dici vales, quam Deo teste sis; si attendis, quid apud te sis intus, non curabis, quid de te loquantur homines foris. (3) Item, quomodo potest erigi vaniloquio, cujus cor in veritate subjectum est Deo? non eum totus mundus eriget, quem veritas sibi subjecit: nec omnium

(1) Vit. p. 2. cap. 27.
(2) L. 2. c. 6.
(3) L. 3. c. 14.

laudantium ore movebitur, qui totam spem suam in Deo firmavit. Lege utrumque caput totum, uti et lib. 3. cap. 9. et 40. Et dic cum eodem : Quærant Judæi gloriam, quæ ab invicem est : ego hanc requiram, quæ a solo Deo est. Omnis quidem gloria humana, omnis honor temporalis, omnis altitudo mundana æternæ gloriæ tuæ comparata, vanitas est, et stultitia.

CV. Ita 4. natura beneplaciti divini ; quod est præmium maximum, nam sancti præferunt gloriæ suæ ; præsens, nam confertur eo momento, quo opus peragitur ; inauferibile, nam fieri non potest, ut, quod semel Deo placuit, per totam æternitatem non placeat.

CVI. Ita 5. S. Thomas Aquinas, (1) quæsitus a Deo, quod præmium peteret ? et respondens : Non aliud quam te, Domine.

CVII. Ita 6. (2) S. Ignatius intra multos annos ne minimam quidem vanæ gloriæ tentationem passus, dicensque, se nihil minus, quam illam timere.

(1) Surius 7. Mart.
(2) Vit. lib. 5. c. 3.

COROLLARIUM XIV.

TENTATIONES.

CVIII. Colliges 14. te turbari non debere, si variis tentationibus Deus vexari te permittat, cum has ipsas piissima Dei voluntas in bonum tuum ordinet, nec passura sit, te tentari supra id, quod potes, et præterea scuto bonæ voluntatis suæ te protegat.

N O T Æ.

CIX. Ita 1. Deus: (1) *Si surrexerit in medio tui Prophetes* (Diabolus, vel homo ab eo afflatus) *et dixerit tibi: ... Eamus, et sequamur Deos alienos* (creaturas, idola) *et serviamus eis; non audies verba Prophetæ illius aut somniatoris; quia tentat vos Dominus Deus noster, ut palam fiat, utrum diligatis eum, an non, in toto corde, et in tota anima vestra.*

CX. Ita 2. S. Jacobus: (2) *Omne gaudium existimate fratres mei, cum in tentationes varias incideritis: scientes quod probatio fidei vestræ patientiam operatur. Patientia autem opus perfectum habet.*

(1) Deut. c. 13. v. 1.
(2) c. 1. v. 2.

CXI. Ita 3. Angelus Tobiæ : (1) *Quia acceptus eras Deo, necesse fuit, ut tentatio probaret te.*

CXII. Ita 4. Abbatissa Sara (2) tredecim annis a fornicationis spiritu tentata, et nunquam orans, ut recederet ab ea hujusmodi pugna, sed hoc solum dicens : da mihi fortitudinem Deus.

CXIII. Ita 5. Christus S. Birgittæ querenti, quod cogitationibus inutilibus, et tentationibus vexaretur, dicens: hæc vera est justitia, ut, sicut prius delectabaris in vanitatibus mundi contra voluntatem meam, ita modo tibi molestæ sint variæ, perversæque cogitationes contra voluntatem tuam. Verumtamen time judicium meum moderate, et cum discretione, firmiter semper confidens in me Deo tuo. Certissime enim scire debes, malas cogitationes, quibus mens reluctatur, et quas detestatur, esse purgationem animæ atque coronam.

CXIV. Ita 6. Thomas Kemp. (3) sunt tentationes homini sæpe valde utiles, licet molestæ sint et graves; quia in illis homo humiliatur, purgatur et eruditur.

(1) Tob. c. 12. v. 13.
(2) Vita Patrum lib. 5. num. 10.
(3) L. 1. c. 13.

COROLLARIUM XV.

PROFECTUS IN VIRTUTE.

CXV. Colliges 15. te neque tristari debere, si non proficias in studio perfectionis, quantum velles, cum summus profectus tuus sit velle, quod Deus vult, atque adeo satis tibi esse debeat, te eam mensuram in profectu et meritis supernaturalibus attingere, quam Deus tibi præfixit.

NOTÆ.

CXVI. Ita 1. Blosius: (1) Licet jucundum sit, cum pro virtutibus et gratia oramus, id obtinere a Deo, quod petimus, longe tamen delectabilius, atque utilius est, totum se Dei beneplacito resignare. Super omnia enim, quæ vel facere, vel dicere possumus, hæc a nobis maxime exposcit Deus; ut intus in corde dicamus: Domine, fiat gratissima voluntas tua.

CXVII. Ita 2. Avila: non credo ullum unquam in terris fuisse sanctum, qui non

(1) in farrag.

desideraverit esse perfectior, meliorque, quam fuerit, sed ex hoc ipsi pacis internæ jacturam nullam fecere, (1) quia hoc non ob propriam voluntatem, quæ nunquam dicit, sufficit, sed propter Deum desiderarunt, cujus bonorum divisioni acquieverunt, etiamsi illis parum donorum suorum communicasset, existimantes, verum amorem magis elucere ex eo, quod quis contentus sit eo, quod Deus dat, quam desiderare amplius, etiamsi amor proprius suggerat, desiderium hoc esse ad majorem Dei gloriam.

CXVIII. Ita 3. S. Bonaventura (2) dicens, multos homines magis servire Deo sine possessione virtutum, desiderando tamen eas, quam si eas haberent; quia hoc modo ambulant in humilitate, solliciti semper ire de virtute in virtutem et per hoc ipsum recurrunt sæpius ad Deum; et si virtutes haberent, forte imtumescerent, existimantes se habere jam omnia, quibus egerent, et ulterius progredi pensi non haberent.

CXIX. Ita 4. Rodriguez, (3) sic discurrens: quemadmodum in summa Dei

(1) Rodrig. P. 1. tr. 8. c. 30.
(2) De profect. lib. 1. c. 33.
(3) P. 1. tr. 8. c. 30.

voluntate, totus debes conquiescere, quomodocunque tractet te in oratione, ita et conquiescere debes in eadem, quomodocunque tractet te in aliis omnibus virtutibus, donis, ac prærogativis suis spiritualibus. Optimum est sanctumque desiderium omnium virtutum, optimumque suspirare, enixeque laborare pro illis consequendis. Verum enimvero, ita semper desiderare debemus ex iis proficere, ut tamen, si eas non consequamur, Dei voluntati obsecundemus, conformemurque. Si Deus neget tibi puritatem, castitatemque angelicam, sed velit te multis gravibusque exerceri carnis tentationibus, perfer eas, nec multum te defectu tantæ puritatis eviscera. Plus siquidem, tibi commodabit patientia. Si Deus nolit tibi dare humilitatem S. Francisci; nec Moysis, aut sancti Davidis mansuetudinem; nec Jobi patientiam, confundere, et humilia te tanto magis, occasionemque hinc pete, tibi tanto amplius displicendi. Non autem multum querere, et inanibus te ipsum ob id curis consume; alioquin vera et solida pace nunquam gaudebis.

COROLLARIUM XVI.

MORBI.

CXX. Colliges 16. etiam in morbis te tranquillum et resignatum esse debere; cum et hi a voluntate divina, perinde ac sanitas, proficiscantur, atque adeo ad singularem utilitatem tuam a Deo ordinentur, ita ut infirmitas gravis non sobriam duntaxat (ut Eccl. c. 31. dixit) sed etiam sanctam, et meritis pinguem faciat animam.

NOTÆ.

CXXI. Ita 1. S. Clara 28. annis, (1) morbis gravissimis exercita, et Reginaldo Confessario dicens: ex quo Domini nostri Jesu Christi gratiam per servum ejus Franciscum cognovi, nulla mihi infirmitas dira visa fuit, nulla poena molesta, nulla poenitentia onerosa.

CXXII. Ita 2. (2) senex ille discipulo ægrotanti dicens: noli, fili mi, ob hanc infirmitatem contristari, sed ingentes Deo potius propter eam gratias age; si enim ferrum sis, per hunc ignem rubiginem et

(1) Rodrig. p. 1. tr. 8.
(2) Ibid.

scoriam depones : si aurum, per eundem purgaberis, et purior redderis; magna quippe virtus est, et insignis religio, in infirmitate Deo gratias agere.

CXXIII. Ita 3. Blosius: (1) si voluntas Dei tibi dulcis est, quando ipse te sanum esse, et vivere vult; amara vero est, quando te vult infirmum esse, vel mori, nondum plene resignatus es, nondum habes cor satis rectum, si vis, ut ipsum cor tuum jam non sit curvum, subjunge illud in omnibus voluntati divinæ, quæ semper recta est. Unice opta, ut semper voluntas ejus fiat, et eadem voluntas sit summa consolatio tua.

CXXIV. Ita 4. Cassianus: (2) corporis infirmitas nullum est ad cordis puritatem habendam impedimentum, quin imo mirifice juvat, si quis illam ita, prout oportet, novit accipere: vide ergo, ne corporis ægritudo ad animam transeat, quod fieret, si ex ea occasionem propriæ voluntatis faciendæ, aut impatientiæ occasionem sumeres.

CXXV. Ita 5. P. Balthasar Alvarez (3)

(1) in farrag.
(2) cap. 7. de instit.
(3) Vita c. 21.

qui ferventi operario, conquerenti, quod ob morbum nec orare, nec sacrum facere, nec confessiones excipere, aliaque munera, quæ sanus præstiterat, obire posset, respondit, pluris facere Deum, quod quis eum per mensem sustineat ac toleret, quam quod in ejusmodi ministeriis per integrum annum illi serviat. Et recte; cum enim Deus vult religiosum ægrotare, nihil ille tunc facere potest, quod ejus divinæ majestati magis placeat, quam tolerare bene, quod ille mittit, et propterea, quia ille mittit.

COROLLARIUM XVII.

MORTIS TEMPUS ET GENUS.

CXXVI. Colliges 17. neque de mortis genere aut hora, nimium sollicitum esse te debere, cum ea hora aut genus optimum tibi esse debeat, quod sapientissima Dei voluntas tibi ordinavit, utpote qui solus novit, quando ob omnes circumstantias tibi expediat ex hac vita discedere.

N O T Æ.

CXXVII. Ita 1. Blosius: (1) Etiamsi

(1) in spec. c. 9.

non ita pridem incepisses melius vivere, et jam tibi moriendum esset, nihilominus sis resignatus, nec scire, aut perscrutari velis, utrum te Deus post mortem missurus sit ad purgatorium, an mox recepturus ad cœlum : sic tibi placeat dulcedo misericordiæ ejus, ut tamen non displiceat pulchritudo justitiæ illius : vox hominis bene resignati hæc est : Domine Deus meus, si in tui vergeret laudem, ut post obitum meum annis 50 flammis purgatoriis excruciarer, illico me sub pedes tuos abjicerem, et in tui honorem pœnas illas animo paratissimo acciperem.

CXXVIII. Ita 2. S. Cyprianus (1) inquiens : Meminisse debemus, voluntatem nos non nostram, sed Dei facere debere, secundum quod nos Dominus jussit quotidie orare. Quam præposterum est, quam est perversum, ut, cum Dei voluntatem fieri postulemus, quando evocat nos, et accersit de hoc mundo Deus, non statim voluntatis ejus imperio pareamus ? quid oramus, et petimus, ut adveniat regnum cœlorum, si captivitas nos terrena delectat ? Quid precibus frequenter iteratis rogamus, et poscimus, ut acceleret dies regni, si

(1) in laud. mort.

majora desideria et vota potiora sunt, servire istic diabolo, quam regnare cum Christo?

CXXIX. Ita 3. S. Ambrosius (1) sic discurrens: Christus rex noster est, et ideo, quod rex jubet, deserere non possumus. et contemnere. Quantos imperator terræ hujus in peregrinis locis aut honoris specie, aut muneris alicujus causa, jubet degere? numquid hi inconsulto imperatore discedunt? Et quanto amplius est, divinis parere, quam humanis? Vivere ergo servo Dei Christus est, et mori lucrum.

CXXX. Ita 4. S. Bernardus (2) dicens: Volo te mortem, etsi non effugere, certe vel non timere. Justus quippe mortem etsi non cavet, |tamen| non pavet. Denique si morte præoccupatus fuerit, in refrigerio erit.

COROLLARIUM XVIII.

CALAMITATES PROPRIÆ.

CXXXI. Colliges 18. te a nulla calamitate propria, liberationem petere debere, nisi adjecta clausula: Verumtamen non mea, sed tua voluntas fiat. Imo perfectius absolute faceres, si non desideres, aut labores a cruce liberari, sed ad mortem

(1) de bona morte.
(2) Ep. 106.

usque cum Christo in eadem perseverare optes.

NOTÆ.

CXXXII. Ita 1. (1) Christus nolens descendere de cruce, licet Judæi dixerint: *Si Filius Dei es, descende de cruce.*

CXXXIII. Ita 2. (2) S. Andreas rogans Deum, ne sineret eum deponi de cruce.

CXXXIV. Ita 3. (3) Thaulerus sic loquens: Felix est, qui angustiis et pœnis afflictus, non aliquid inquirit, quo eas evadat, sed ad finem, et ultimum usque punctum eas sustinet, nolens de cruce descendere, nisi Deus illum solvat, ac deponat.

CXXXV. Ita 4. (4) virgo illa quæ, interrogata, quibus exercitiis ad perfectionem pervenisset? respondit: nunquam ita doloribus et pressuris obruta fui, quin majores pro Dei amore perferre optarem, indignam me illis ipsis tam præclaris Dei donis reputans.

(1) Matth. c. 27. v. 40.
(2) Surius in vit.
(3) Blosius c. 2. Appendicis fol. 461.
(4) Blos. in monil. cap. 10.

CXXXVI. Ita 5. (1) alia virgo apud eundem, quæ ineffabili pressura, Dei permissione, correpta, cruciatus infernales sibi sentire videbatur. Et cum ita diu fuisset afflicta, tandem toto corde ad Deum conversa dixit: dulcissime Deus, memor quæso esto, benigneque considera, me pauperem creaturam tuam esse, te vero Dominum et creatorem esse meum. Ecce, ego me in æquissimum judicium tuum offero, et gratissimæ voluntati tuæ integre resigno, parataque sum sustinere hunc infernalem cruciatum, quamdiu tibi placuerit: utere me, sicut vis in tempore, atque æternitate. Hac resignatione facta, mox Dominus virginem illam sibi univit, et in amabilem divinitatis suæ abyssum feliciter immersit.

CXXXVII. Ita 6. (2) Ferdinandus II. imperator, cujus quotidianæ preces erant: Domine, si est ad laudem et gloriam tuam, et salutem meam, ut major sim, quam sum extolle me, et glorificabo te: si est ad laudem tuam, decusque tuum, ut persistam in gradu, quo sum, conserva me, et glorificabo te: si est ad laudem et gloriam tuam, ut in humiliore gradu sim, humilia me, et ego glorificabo te.

(1) Idem ibid.
(2) Vit. c. 6.

CXXXVIII. Ita 7. (1) S. Lydwina identidem repetens: hoc mihi, Domine, acceptissimum erit, ut affligens me dolore, non parcas, cum tuæ voluntatis impletio sit mihi summa consolatio.

CXXXIX. Ita 8. Balthasar Alvarez, (2) qui dicere solebat, in hujusmodi occasionibus debere unumquemque attendere omnes, qui in cœlo sunt, sanctos, ipsum aspicere et exspectare, quomodo ipse difficultatem illam superet, et ex ea proficiat; imo etiam ipsum Christum, ne jure conqueratur, quod ejus verbum et exemplum parvi faciamus. Cogita, inquit, quid sentiat superior, si se primo veniente ad communes collegii occupationes, id non sufficiat, ut alii ad easdem exacte, et ad nutum conveniant, et se domum purgante, alii non imitentur, et se ad orationem surgente, alii ignavia in lecto remaneant; si igitur homo pulvis graviter fert, verba, et exemplasua optato fructu carere, quid sentiet Christus, si verbo suo non obediatur, et exemplum oblivioni tradatur? Alias vero cuidam personæ sic scripsit: magno desiderio tenetur Deus videndi in nobis filii sui imaginem ad vivum depictam:

(1) Sur. tr. 7.
(2) Vit. cap. 40. §. 1.

quod si nos videre vult solos, et ærumnis contritos et oppressos, non alio tendunt ejus curæ et cogitationes, quam ut illa imago in omnibus perficiatur. Postquam ejus filius (in quo valde complacet sibi) insignia illa induit, quæ fides nos docet ac prædicat; non potest eidem placere, quod nos eisdem indui non studeamus; et quod, cum ipse nos eis induerit, nos genua non flectamus, et cum magni amoris ac reverentiæ siguificatione gratias non agamus.

COROLLARIUM XIX.

GLORIÆ ÆTERNÆ POSSESSIO.

CXL. Colliges 19. neque de bonis gloriæ plus te optare aut possidere velle debere, quam Deo placuerit, sed ea mensura contentissimum esse, quam ipsius summa sapientia, et immensa bonitas dare decreverit.

N O T Æ.

CXLI. Ita 1. Christus orare docens, *ut fiat voluntas Dei, sicut in cœlo et in terra*, quod fit, si pluris beneplacitum divinum, quam omne nostrum emolumentum, adeoque possessionem ipsam cœli et terræ æstimemus.

CXLII. Ita 2. (1) Beati in cœlis, qui plus de adimpletione divinæ voluntatis, quam de magnitudine gloriæ suæ lætantur.

CXLIII. Ita 3. (2) S. Ignatius, malens gloriam Dei per factum nobile augere, et dubius de salute manere, quam, eo omisso, statim cœlum subire.

CXLIV. Ita 4. S. Martinus dicens: si populo tuo sum adhuc necessarius, non recuso laborem.

CXLV. Ita 5. Rodriguez (3) dicens: Hoc est maximum in homine, si ad conformandum se divino nutui, velit statim mori, et habere minus gloriæ, quam mori post viginti annos, et habere plus. Et contra, etiamsi certus essem de consecutione æternæ gloriæ, si jam morerer, et ego nihilominus contentus sum, ut maneam in hoc exilio, infinitis ærumnis et laboribus, si Deo ita placet, circumseptus, et oppressus. Et sane quisnam regum aut principum non putaret se obligatum, ad conservandum, defendendumque servum aliquem suum, cui amplissimam aliquam offerret

(1) Rodrig. tr. 8. c. 31.
(2) Relat. Canoniz.
(3) Loco cit.

gratiam, eam tamen reipsa illi dare nollet, nisi prius heroicum ipse aliquod facinus patraret: quis inquam, talem non tueretur; quandoquidem, ea se gratia privatum vult servus, in solius domini ac principis sui honorem et obsequium? quodsi ergo homines id præstant ingrati alioqui, et meritorum clientum suorum sæpe parum memores, quid de æterno illo rege sperare par erit? Qui sua nos gratia et prævenit, et comitatur, et sequitur? quid, inquam, periculi timere unquam poterimus? qua ratione deserere nos poterit, qui beatitudinem nostram, beatificamque fruitionem, in solius ipsius honorem gloriamque in longius tempus rejecimus, atque distulimus?

CONCLUSIO.

CXLVI. Ille beate, et perfecte vivit, qui semper fruitur summo et inauferibili bono. Seu, ut S. August. ait, (1) qui habet, quidquid vult, et nihil male vult:

Atqui hoc habet, qui Dei voluntati perfecte se conformat, seu qui semper agit, et patitur, quæ Deus vult, quomodo vult, et quia vult: ergo semper beate et perfecte vivit.

(1) L. 1. c. 3. de Trin.

INDUSTRIA

CONFORMITATIS VOLUNTATIS NOSTRÆ CUM DIVINA

R. P. ALPHONSI GIANOTTI

SOC. JESU.

Si Deus noster omnibus creaturis intime præsens est, ipsisque impertit omnibus, ut sint, possint, et operentur, et hoc quidem agit proposito altissimo fine majoris gloriæ suæ, et commodi tui (præsertim si illius amorem in te procures) consequens est, omnia quæcunque tibi, aliisve in bonis animæ, vel corporis, vel fortunæ eveniunt (prospera sint, sive adversa) tanquam de manu Dei tui præsentis practice accipienda esse cum magna gratiarum actione et voluntatis tuæ cum divina conformitate, non aliter, quam si divino suo ore tibi loquentem audires:

Charissime fili mi, ego Pater tuus, qui infinita sapientia mea, quod tibi aliisque conducentius est, optime perspicio; et quia infinito amore vos prosequor, ideo hoc tibi, aliisque servis meis evenire volo: ego hoc, vel illud tibi, vel alteri evenire volui, aut permisi: tu ergo convenienter tuæ obligationi cogita, hæc omnia esse bona, imo optima, et de meo beneplacito, meaque voluntate gaude, etc. *atque ita fieri non poterit, quin in illa mansueti Jobi verba prorumpas:* Sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen Domini benedictum. Non sicut ego volo, sed sicut tu: fiat voluntas tua!

COLLOQUIUM.

Domine tu tantæ bonitatis es, ut mediante quadam continua pacis tranquillitate, cordisque hilaritate velles me ad cœlum promovere, et, ut ita dicam, mediante quodam semiparadiso gratiæ, et meritorum promanantium ex semper jucundissima conformitate animæ cum divina tua voluntate, me cuperes in paradisum gloriæ tuæ pertrahere; et ego ita amens sum, ut potius eligam veram internam

quietem magna cum meriti jactura perdere, non respiciens sanctam manum tuam, quæ nos percutit, aut sanat, quæ largitur, aut tollit, quam ut reverenter versus illam me inclinans, eamque exosculans cum lætitia animi mei me totum tradam charitati, quam illa tractat, ac offert.

Ita est, Domine, ita est, tu ab æterno omnia futura, ac possibilia prævidens, per sapientissima decreta tua non solum præfixisti creaturis tuis (præsertim ratione præditis, utpote amoris ac fruitionis divinæ majestatis tuæ capacibus) determinatos fines; verum etiam media proportionata, quibus ad eos perducerentur, ordinasti, licet multum forsitan, ab exili et curta intellectus nostri perspicacia remota.

Tu in creato hoc mundi universo, velut principium omnis existentiæ et operationis creaturarum tuarum, exequeris æterna tua decreta, non solum immediate operando id, quod omnes creaturæ tuæ operantur, (excepto peccato, quod, sicut essentialiter malum, ita impossibile est a summo, et essentiali bono provenire) in seipsis, et erga alias, sed admirabili quadam, et inscrutabili sapientia dirigens omnia, per

media, viasque diversas ad fines suos, semper majorem tuam gloriam scilicet, nostrumque commodum (si ex parte nostra non desimus) quia infinitæ potentiæ, sapientiæ ac bonitati tuæ ita congruum ac conveniens est.

Sed heu me infelicem! cui, quia ea, quæ facis, non semper regulis, et dictaminibus cæcæ ignorantiæ meæ, amorisque proprii, et rerum mundanarum concordant, tam cito omnis dispositio tua displicet; eo quod scilicet sensibus, et commoditatibus meis non faveat. Si febris me adoritur, si dolor me pungit, si commodum aliquod temporale in bonis fortunæ aut honoris speratum non advenit, aut ubi advenit denuo aufertur, si vel verbum paulo asperius ad aures pertingit meas, tunc duplici modo affligor, dolore scilicet corporis, et animi mœrore; nec mirum; siquidem instar canis a projecto lapide percussi totum me ad saxum converto, non ad manum, nec ad cor respiciens, quod omnia in me, aliisque operatur, quodque tu es præsentissimus, et amantissimus Pater, mi Deus, qui eodem ardentissimæ tuæ charitatis igne tela æqualiter paras, quibus feris et castigas nos filios

tuos, simulque cibos præparas ac condis, quibus nos large reficis.

Ineamus ergo, o mi Deus et amor meus, nova inter nos pacta: tu ignosce mihi (quod spero) plurimos errores meos, quos commisi tantis cum impensis afflictionis animi, et meritorum jactura, dum non agnovi notitia practica omnia prospera et adversa, de tua, quæ errare non novit, semper amante ac paterna providentia, mihi vel aliis immissa: et ego serio et animitus propono cum gratia tua deinceps acceptare quasi donum manus et charitatis tuæ, quidquid eveniet, licet asperum sit, et appetitui meo contrarium, probe sciens, nec matrem, quando filium ablactat, nec chirurgum, dum membrum putridum infirmo resecat, propterea ab amando cessare.

Volo mi Deus! ut mea voluntas tua sit, ut quidquid tu vis, ego velim, nec aliud velle possim, quam quod tu vis, meam voluntatem in tuam transformando.

Sit cœlum serenum aut turbidum, àer tranquillus aut ventis concitatus, terra sterilis aut fœcunda, messis modica aut

abundans, mare quietum aut tempestuosum, regna pace quieta aut bello turbulenta; denique sive prospera, sive adversa mihi, vel aliis contingant, omnia mihi placere et accepta esse volo; quia omnia facta et data sunt a divina tua manu, permissa et directa ab infinita sapientia, quæ ab æterno prius expendit, quam ea faceret, vel daret.

Sive sanum, sive infirmum me velis, contentus sum; sive pauperem, sive divitem, in utroque acquiesco; si doloribus oppressum, afflictum, benedicti sint dolores, benedictæ afflictiones; si mortuum quoque me velis, et hoc volo, et ideo solum, quia tu hoc vis; si consolationibus me recreabis summa mea consolatio erit, quod illas a te accipiam; si vitam dabis, amo beneplacitum tuum in illa mihi concedenda, et si mortuum in cœlum quoque recipies, volo, ut summa gloriæ meæ in eo consistat, quod tu hoc velis, quod tibi hoc placeat.

O mi Deus! summa et vera regula omnis rectæ voluntatis, da mihi gratiam, ut una cum omnibus creaturis tuis totum me projiciam in sinum plus quam maternum

amantissimæ tuæ providentiæ, ut id solum velim, quod tu vis, et quia illud vis, ut, sicut omne malum meum non aliud fuit, quam quidam recessus et separatio a tua optima voluntate, sic omne futurum bonum meum, et satisfactio pro malis præteritis consistat, deinceps, ac inveniatur in perfectissima unione cum divina tua voluntate. In particulari nunc accepto tribulationem N. N. qua ad punienda peccata mea, ad exercendam patientiam, humilitatem et conformationem cum divino tuo beneplacito, me affligis, et etiam N. N. amicum meum, orans, atque obsecrans te, ut me adjuves, aut in removenda, ex mea parte, mali causa, peccatis scilicet, aut in colligendis inde iis virtutum fructibus, quos desideras.

PRAXIS PER DIEM, ETC.

In omnibus rebus, quæ tibi vel aliis eveniunt, quas vides, audis, vel legis (solo peccato excepto) assuesce practice, confestim (quasi oculis Deum præsentem hæc vel illa jubentem intuitus esses) dicere: Domine! fiat voluntas tua: *aut cum Jobo:* Dominus dedit, Dominus abstulit: sicut Domino placuit, ita factum est: sit nomen

Domini benedictum: *Aut cum Heli*: Dominus est, quod bonum est in oculis suis, faciat: *vel:* sit ergo Deus benedictus, qui hoc voluit, laudetur Dominus, sine quo non factum est istud etc. *Ita quoque dices, quando aliquid domi frangitur, aut destruitur: quando infirmitate, aut morte ipsa corripitur aliquis ex charis tuis: quando negotium, lis, opus, aut labor non eum, quem optabas, exitum sortitur: quando post adhibitam omnem debitam diligentiam, orationes, aut alia spiritualia exercitia non bene succedunt: imo quando nec te in spiritu, uti desiderabas, proficere, nec alios, quos volebas emendari, aut perfectiores evadere animadvertis. In his aliisque similibus casibus, cum multa animi pace, conforma te voluntati Domini Dei, a quo immediate dependent omnes sive prosperi, sive adversi eventus, sive animam, sive corpus concernentes (excepto solo peccato) conformiter inscrutabilibus quidem, sed admirandis, justis ipsius judiciis.*

LITANIÆ
PRO VIRO SECUNDUM COR
DEI.

Kyrie eleyson
Christe eleyson
Kyrie eleyson
Christe audi nos
Christe exaudi nos

} Secundum sanctissimam voluntatem tuam.

Pater de cœlis Deus, sine quo nihil fieri potest,
Fili Redemptor mundi Deus, qui omnia sapientissime disponis,
Spiritus sancte Deus, qui omnia ad bonum nostrum ordinas,
SS. Trinitas unus Deus, quæ semper, quod optimum est, vis et eligis,
Vis, ut temporalibus bonis abundem,
Vis, ut in paupertate vivam,
Vis, ut sanctitate fruar,
Vis, ut morbis variis affligar,
Vis, ut ab hominibus glorificer,
Vis, ut ab iisdem despiciar,
Vis, ut cœlestibus consolationibus et donis abundem,
Vis, ut desolatus vivam,
Vis, ut diu vivam,

} Fiat sanctissima voluntas tua.

Vis, ut cito moriar,
Vis, ut gloria cœlesti cito fruar,
Vis, ut diu in purgatorio detinear,
In me, et omnibus creaturis,
In omni loco et tempore,
Sicut in cœlo et in terra,
Sicut Christus dilectus Filius tuus eam implevit,
Sicut Maria humilis ancilla eam implevit,
Sicut omnes sancti et justi eam impleverunt,
} Fiat sanctissima voluntas tua.

Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, parce nobis, Domine,
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, exaudi nos, Domine,
Agnus Dei, qui tollis peccata mundi, miserere nobis,
} Secundum sanctissimam voluntatem tuam.

v. Gloria in excelsis Deo.
R. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis.

OREMUS.

Omnipotens sempiterne Deus, cujus providentia in sua dispositione non fallitur, te supplices exoramus, ut plenam nostræ cum tua voluntatis concordiam largiaris, sicque in nobis viros secundum cor tuum cum gaudio invenias. Per Christum etc.

ACTUS RESIGNATIONIS IN VOLUNTATEM DEI.

Fiat, laudetur, atque in æternum superexaltetur justissima, altissima ac amabilissima voluntas Dei in omnibus. Amen.

S. Mem. Pius VII, *die* 19 *Maii* 1818 *devote*

præfatam orationem recitantibus sequentes indulgentias concessit, applicabiles fidelibus defunctis, 100 dierum semel in die, et plenarias, si quotidie recitaverint, semel in anno lucrandas; insuper si toto vitæ tempore huic exercitio assueverint, plenarias in articulo mortis.

OBLATIO SUIMETIPSIUS,

Qua S. Ignatius fundator societatis Jesu solitus erat se suaque divino beneplacito consecrare.

Suscipe, Domine, universam meam libertatem. Accipe memoriam, intellectum, atque voluntatem omnem. Quidquid habeo, vel possideo, mihi largitus es: id tibi totum restituo, ac tuæ prorsus voluntati trado gubernandum. Amorem tui solum cum gratia tua mihi dones, et dives sum satis, nec aliud quidquam ultra posco.

> Videte itaque fratres, quomodo caute ambuletis: non quasi insipientes, sed ut sapientes: redimentes tempus, quoniam dies mali sunt. Propterea nolite fieri imprudentes, sed intelligentes QUÆ SIT VOLUNTAS DEI.
>
> *Ad Ephes. cap. 5. v. 15. et seqq.*

REIMPRIMI POTEST,

Datum Gandavi 20 decembris 1825.

A. C. Goethals, Vic. Gen.

INDEX.

Ad Libellum R. P. Tobiæ Lohner Soc. Jesu.

O. A. M. D. G.

